

Единая Социальная Сеть

Харьковский городской совет
Департамент труда и социальной политики
Управление труда и социальных вопросов
Городская общественная организация «Творческое содружество «SENSUS»
Харьковский городской социальный проект «Единая социальная сеть»

Социальный вестник

№2 / 2016 г.

Социальный работник -

Харківський міський центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів та інвалідів «Промінь»

Стр. 7

профессия будущего

Проект: «Схід і Захід разом!» по обмену опытом социальной работы

Функционирование института
социальной работы

Стр. 4-5

Социальный работник –
профессия будущего

Стр. 2

Дорогие читатели!

В нашем издании «Социальный вестник» родилась новая тема: «Социальный работник – профессия будущего».

Прежде всего это тема заботы и милосердия. Это пристальный взгляд не только в прошлое, но и в наше будущее. Это те жизненно важные вопросы, на которые мы ищем ответы, порою всю свою жизнь.

На страницах этого номера мы расскажем вам о тех людях, которые посвятили себя работе в социальной сфере.

Редакционная коллегия «Социального вестника»

«Социальный работник – профессия будущего»

«Небо, дай нам всем силы,

Чтобы мир засветился сотней тысяч радуг

Чтобы день зародился, принося людям радость».

С.А. Горбунова-Рубан

В первое воскресенье ноября в Украине, согласно Указу Президента Украины, отмечают свой праздник представители благороднейшей профессии – работники социальной сферы.

Социальные работники ежедневно обеспечивают реализацию социальной политики по вопросам социальной защиты, занятости, организации оплаты и безопасности труда, трудовых отношений. Быть профессионалом этой сферы человеческих отношений

непросто. Социальным работникам по роду деятельности приходится сталкиваться с разными сферами жизни человека и общества: физическим и психическим здоровьем, личными и групповыми конфликтами, проблемами трудоустройства, профессиональной и социальной адаптации разных категорий населения и многими другими.

В городе Харькове более 2-х тысяч человек работают в системе социальной защиты населения, деятельность которых направлена на реализацию социальной политики Украины для жителей харьковской территориальной громады.

Социальные службы города это, прежде всего: пенсионные фонды, центр занятости, управления труда и социальной защиты населения (в их составе отделы по начислению пособий и субсидий), территориальные центры предоставления социальных услуг, социальные службы для семей, детей и молодежи.

Объектом внимания всех социальных служб является более половины населения территориальной громады города, а именно, 781 тыс. харьковчан (в том числе 116 тыс. временно перемещенных лиц из зоны проведения АТО).

Из них: 410 тыс. пенсионеров, более 50 тыс. инвалидов, около 34 тыс. ветеранов войны, 3,2 тыс. многодетных семей, более 8 тыс. участников ликвидации

аварии на ЧАЭС, 3,2 тыс. участников боевых действий в зоне проведения АТО.

На дому социальными работниками обслуживаются около 10 тыс. граждан, до 24 тыс. граждан получают различные виды помощи через территориальные центры.

Обратиться в социальные службы может любой харьковчанин, нуждающийся в социальной помощи.

Основной задачей социальных служб является, реализация государственных социальных программ, а это программа пенсионного обеспечения, программа занятости, программа жилищных субсидий, помощь семьям с детьми, формирование в обществе правильного отношения к людям с ограниченными физическими возможностями, пропаганда идей активного долголетия, развития отношений с общественными организациями.

Каждый специалист социальной сферы обладает воистину бесценными качествами понимания сострадания и милосердия и трудится во имя повышения качества жизни десятков тысяч харьковчан, ведь работать в социальной сфере могут лишь те, для кого творить добро и милосердие не пункт в должностной инструкции, а веление сердца и норма жизни.

Материалы номера:

- Стр. 2** Социальный работник – профессия будущего
- Стр. 3** Профсоюзна спілка працівників соціальної сфери
- Стр. 4-5** Эффективное функционирование института социальной работы – вызов времени
- Стр. 6-7** Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Харкова
- Стр. 7** Харківський міський центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів та інвалідів «Промінь»
- Стр. 8** Харківський міський центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів та інвалідів «Промінь»
- Стр. 9** Територіальний центр надання соціальних послуг Індустріального району міста Харкова
- Стр. 10-12** Соціально-педагогічна підтримка багатодітних сімей
- Стр. 12** Територіальний центр надання соціальних послуг Московського району міста Харкова
- Стр. 13** Територіальний центр надання соціальних послуг Холодногірського району міста Харкова
- Стр. 14** Територіальний центр надання соціальних послуг Червонозаводського району міста Харкова. Територіальний центр надання соціальних послуг Фрунзенський району міста Харкова
- Стр. 15** Територіальний центр надання соціальних послуг Жовтневого району міста Харкова. «Соціальний готель» - заклад соціального захисту
- Стр. 16-17** Політика запобігання соціальному сирітству
- Стр. 17** Територіальний центр надання соціальних послуг Шевченківського району міста Харкова
- Стр. 18-19** Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності соціальних працівників
- Стр. 20-21** ХОО «Всеукраїнська сеть ЛЖВ»
- Стр. 21** Територіальний центр надання соціальних послуг Київського району міста Харкова
- Стр. 22** Харківський міський центр реінтеграції бездомних осіб
- Стр. 23** Роль соціального работника в наданні паліативної допомоги тяжко больним пожилым людям
- Стр. 19** Заповіді матери Терезы

Профсоюзна спілка працівників соціальної сфери

Голова обласної організації профспілки,

Людмила Володимирівна Пластун

Незалежно від політичної температури в суспільстві головне завдання соціальної сфери – виконати соціальні зобов'язання держави і гарантувати захист найбільш вразливих категорій громадян, зберігаючи соціальний мир у громаді.

І в цій роботі на першому місці завжди знаходиться соціальний працівник.

Яким йому бути?

Бо саме він першим приходиться на допомогу родині, що знаходиться в кризовому стані, або людині в юному віці, котрій конче необхідна допомога, або дитині, що вимагає соціального захисту.

На мій погляд, установи із соціальним супроводом мають працювати за місцем проживання, як установи охорони здоров'я. Проте вбачається, що тільки територіальна громада зможе встановлювати їх кількість, вимагати таких стандартів якості надання соціальних послуг, що встановлюються власними рішеннями.

Кожній територіальній громаді властиві свої традиції, підходи, відмінні за територіальним знаходженням.

Тому на перший план виходить саме вивчення на місцях першочергових потреб мешканців, їх глибини, проблем розвитку територій, які, по суті, впливають на «завтрашній день кожного громадянина», що на ній проживає, йдучи випереджаючим кроком на їх попередження.

Конституція України проголошує нашу державу соціальною. І відповідати цьому критерию, в першу чергу, має діюча система соціального захисту населення, усі її рівні, доходючи до вивчення та надання якісних соціальних послуг кожному її громадянину.

На цьому шляху особливе значення набувають партнерські відносини між владою і громадськими організаціями соціального спрямування. Такі відносини останніми десятиліттями найбільш ефективно склалися в Харкові, забезпечуючи відкритість процедур розробки та реалізації як довготривалих, так і короткострокових соціальних програм, дозволяючи своєчасно ставити та вирішувати найбільш актуальні соціальні проблеми з обох сторін: влади, точки зору громади, що підтверджує позитивність досягнутих соціально-політичних результатів.

Система відносин у сьогоденні, що склалися між територіальною громадою міста, її громадськими структурами, владою сприяють розвитку та поповненню ринку соціальних послуг.

Таке соціальне замовлення має під собою два напрями: програмно-цільовий та конкурсний, який з року в рік стає все більш вимогливим, тому що є фактичним механізмом відбору інноваційних пропозицій, якісних послуг перспективних проектів щодо соціального захисту громадян міста.

Тобто в цьому напрямку формується запит членів територіальної громади, таким чином реалізуючи завдання майбутнього – задовольняючи бажання кожного громадянина, якому послуга має бути надана.

Обласна організація профспілки працівників соціальної сфери за рішенням обласної Ради Профспілки взяла участь в конкурсі соціальних проектів. На меті було найголовніше завдання – здійснити кроки щодо збереження здоров'я працівників соціальної сфери і, в першу чергу, соціальних робітників, які несуть важкий тягар не тільки професійного стресу, а й синдром професійного вигорання.

Соціальний проект «Профілактика професійного вигорання соціальних робітників» отримав підтримку конкурсної комісії. На формування психологічної компетентності 230-и соціальних робітників міста Харкова у

питаннях подолання синдрому професійного вигорання, тобто умінню діагностувати ситуацію та застосовувати адекватні форми поведінки, було виділено 10 тис. грн.

Проект сприяв придбання навичок в боротьбі з цим явищем, таким чином соціальний робітник зберігає власне здоров'я на багато років і не порушує етику поведінки у спілкуванні з клієнтами територіального центру.

Соціальна робота була і залишається однією з самих складних, емоційно навантажених професій. Вона не завжди адекватно сприймається суспільною думкою. Проте соціальна робота є однією з найнапхненніших та шляхетних видів діяльності людини.

З ростом інтелектуальних можливостей членів суспільства до працівників соціальної сфери суттєво збільшуються вимоги.

Вони у майбутньому повинні досконало володіти чималим арсеналом професійних умінь, навичок, мати глибокі знання в галузі наук про людину: психології, акмеології, соціології, педагогіки, права, щоб виступати гідним провідником цілей соціальної роботи.

Не менш важливим є і їх особисті якості: зібраність і уважність, розуміння іншої людини, терпіння, виваженість і, безумовно, високий рівень професійності.

Доступність соціальної допомоги, кількості послуг, що є в її арсеналі, їх якість з урахуванням вимог суспільства, що неухильно розвивається, поглиблення індивідуалізації повинні створити умови для нових напрямків соціальної діяльності, роблячи їх все більш привабливими для широкого загалу.

Вбачається, що на цьому шляху особливу роль відіграватимуть молоді кадри, спроможні виконувати забезпечити вимоги громади на власну користь, формуючи привабливість іміджу працівника соціальної сфери.

За цим, як правило, розвивається територіальна громада, де панує розуміння і стабільність.

Эффективное функционирование института социальной работы – вызов времени

Социальная работа как профессиональная практическая деятельность является одним из атрибутов цивилизационного развития социальных систем на рубеже XX–XXI вв. Ни одно демократическое, социальное государство в рыночных условиях не может обойтись без данного социального института, ибо целью социальной работы является гармонизация общественных отношений на любом уровне – в обществе в целом, в семье, коллективе и т.п. В зарубежных странах институт социальной работы функционирует на протяжении многих десятилетий, накоплен значительный опыт решения социальных проблем разного уровня. Становление института социальной работы в Украине, как и других государствах на постсоветском пространстве, имеет свои особенности. Формирование системы социальной работы происходит в условиях коренных, глубинных трансформаций всех сфер общественной жизни, связанных с переходом к новому социально-экономическому строю, рыночным отношениям, расширении глобализационных процессов.

В силу затяжного экономического и политического кризиса экономические реформы проводятся без необходимых подстраховочных механизмов поддержки уровня и качества жизни широких слоев населения, что привело к резкому ухудшению социальной защиты последних. Большинство ранее благополучных групп утратили свой статус, свои социальные позиции, появились новые социальные слои. Изменения в социальной структуре сопровождаются глубокой поляризацией населения по уровню доходов, материального благосостояния, социальных возможностей удовлетворения насущных потребностей. В этих условиях обостряется проблема массового

расширения бедности, формируется ее субкультура, которая снижает жизнеспособность людей.

Военные действия на Востоке Украины породили потоки беженцев, вынужденных переселенцев с оккупированных территорий, что привело к тому, что в социальной поддержке, защите, безопасности нуждается все большее количество людей. В этих условиях самой острой проблемой является востребованность в обществе развитой, гибкой, научно обоснованной системы социальной защиты, помощи, реабилитации людей, оказавшихся в сложной жизненной ситуации, которая обеспечивала бы их социальную поддержку и безопасность.

Система социальной защиты, реализует свои функции в социальной сфере, обеспечивающей воспроизводство социальных субъектов с многообразием их потребностей и интересов, регулирующей их социальное взаимодействие во всех областях жизнедеятельности.

К сожалению, в последнее десятилетие произошло резкое снижение компенсаторных возможностей социальной сферы. Остаточный принцип финансирования привел к разрушению ее инфраструктуры, кризисное состояние последней стало дополнительным тормозом экономического развития украинского общества. Переход к новым для Украины рыночным отношениям, сложные социально-экономические и политические условия, в

которых оказалась наша страна, актуализировали потребность в институте социальной работы. Как показывает мировой опыт, социальная работа выступает инструментом решения самых сложных социальных проблем на индивидуальном, групповом и общинном уровне, является регулятором взаимоотношений человека и общества, способствует социальному и экономическому развитию последнего.

Социальная работа является одной из самых распространенных профессий

социального профиля в мире.

Сегодня в Украине идет активная институционализация социальной работы как науки, профессиональной деятельности и учебной дисциплины. С начала 90-х гг. прошлого века создана система социальных служб, учреждений, организаций социальной направленности. В это же время началась подготовка социальных работников в колледжах, техникумах, вузах.

Проблемы подготовки социальных работников в нашей стране определяются рядом факторов.

Во-первых, они обусловлены спецификой социальной работы, которая носит интегративный, междисциплинарный характер. Социальный работник в практической деятельности использует научные разработки многих областей социального знания, он должен знать как общие, так и специфические принципы, закономерности, методы наук, изучающих человека и общество.

Формирующаяся в Украине система теоретической и практической подготовки социальных работников находится сегодня на этапе поиска форм, методов, методик такой подготовки будущих специалистов, выработки у них умений и навыков реализации профессиональных функций.

Во-вторых, многоаспектность социальной работы, ее интегративный характер требует специализаций в подготовке социальных работников, поскольку им приходится контактировать с различными целевыми группами и категориями клиентов (женщинами, семьями, молодежью, пожилыми людьми, инвалидами, безработными и т. д.), что требует знания специфики потребностей этих групп, их интересов, методов и технологий оказания помощи в решении социальных проблем.

В-третьих, по содержанию и специфике объекта выделяют два вида профессиональной социальной деятельности: социальную работу общего профиля и специализированную социальную работу.

К первому виду относится социальная работа с индивидами и семьями. Ее основная цель – содействие в разрешении сложных жизненных ситуаций внутрисемейного и семейного характера, возникающих в результате нарушения адаптационных механизмов взаимодействия с ближайшим окруже-

нием, и требующих нормализации межличностного взаимодействия, иногда реадaptации, реабилитации, оказания помощи в разрешении конфликтов.

К этому же виду относится социальная работа с различными социальными группами, которые классифицируются по возрасту (детские, молодежные, группы пожилого возраста), по полу, по интересам и схожим проблемам (профессиональные, одиноких родителей, матерей-одиночек, беженцев, вынужденных переселенцев, наркоманов, алкоголиков, группировки асоциального характера (детская и подростковая преступность) и т. д.

Третьей разновидностью этого вида является социальная работа в общинах, по месту жительства. Она ориентирована на укрепление общинных связей на создание благоприятного социально-психологического климата в местах проживания людей, на расширение сети предоставления социальных услуг по месту жительства, организацию групп взаимопомощи. Особенно актуальна сегодня социальная работа среди вынужденных переселенцев, беженцев.

Ко второму, специализированному, виду относится социальная работа в сфере труда и занятости, в здравоохранении и медико-реабилитационных службах, в системе образования, правовой защиты, пенитенциарных учреждениях, в вооруженных силах и т. д.

Социальную работу осуществляют специалисты системы социальных служб и социальных учреждений, основная задача которых состоит в реализации социальной политики государства, обеспечении нормального функционирования социальной среды, поддержки социальной стабильности общества, оптимизации жизнедеятельности его членов. В систему социальной работы входят государственные учреждения, общественные (негосударственные) и частные организации, представляющие систему социальной защиты, социального обеспечения, социального обслуживания, высшие и средние специальные учебные заведения, готовящие специалистов для данной отрасли, научно-исследовательские учреждения, занимающиеся общими и частными вопросами социального развития.

Как видно из характеристики системы социальной работы, направлений деятельности ее структурных элементов, для функционирования этой системы необходимы квалифицированные кадры. К социальной работе часто ошибочно относят услуги

вспомогательного и технического персонала служб и благотворительных организаций, занятых социально-бытовым обслуживанием, чей труд обычно не требует высокой квалификации, соответствующей подготовки по программе высшего или среднего специального образования. Однако профессиональные услуги специалиста социальной работы, решающего личностные проблемы клиента на уровне консультанта-психолога, педагога, специалиста-менеджера по

кадрам, оказывающего медико-социальные услуги или занимающегося организационной, социально-аналитической, исследовательской или прогностической деятельностью, требуют основательной теоретической и практической базовой подготовки.

Социальный работник должен владеть:

- знаниями о природе человека и обществе. Они включают в себя знания об индивидуальном и групповом поведении людей, взаимоотношениях человека и общества, человека и государственных структур, о социальных процессах и их развитии и пр.;

- знаниями теории и методов социальной работы;

- профессиональными навыками и умениями, технологиями социальной работы, а именно:

- ♦ умением выполнять профессиональную практическую работу (посредничество, консультирование, специализированную помощь в социальных службах, организациях учреждениях);

- ♦ умением оказывать социальную помощь и услуги клиентам социальных служб, которые находятся в сложной жизненной ситуации, выйти из которой самостоятельно, без посторонней помощи они не могут;

- ♦ умением проводить исследовательско-аналитическую работу (изучение актуальных социальных проблем, специфики потребностей наиболее уязвимых, незащищенных групп населения, индивидов, разработку социальных проектов, технологий, социального прогнозирования и

т. п.);

- ♦ умением выполнять организационно-управленческую и административную работу в социальных службах, организациях и учреждениях;

- ♦ координировать совместную деятельность государственных и общественных организаций и учреждений социальной направленности по оказанию социальной защиты и помощи различным социальным группам, индивидам, общностям.

В практической деятельности социальный работник должен владеть:

- основными методами социальной работы с индивидами и различными группами населения;

- основными методами рациональной организации труда, выработки и реализации управленческих решений по социальным вопросам в учреждениях и службах социальной работы;

- методикой проведения диагностики проблем клиентов, консультационных и профилактических мероприятий с целью активизации жизненных сил клиентов социальных служб для повышения их активности в решении собственных жизненных проблем;

- основными методами психолого-педагогической, образовательно-воспитательной работы в социальных учреждениях и службах;

- методами специализированной социальной работы в сфере труда и занятости, в здравоохранении и медико-реабилитационных службах, в системе образования, правовой защиты, пенитенциарных учреждениях, в вооруженных силах.

Все это свидетельствует об актуализации социальной работы в Украине, необходимости повышения ее эффективности. Профессия социального работника становится наиболее востребованной, необходимой в настоящее время, что требует повышения качества подготовки специалистов в вузах, организации последипломного образования, постоянного повышения квалификации специалистов-практиков, работающих в социальных организациях, учреждениях, службах.

Горбунова-Рубан С. А., канд. соц. наук, доцент, профессор – зав. кафедры социологии управления и социальной работы, Заслуженный работник социальной сферы Украины.

Андрющенко А. И., канд. филос. наук, доцент, проф. кафедры социологии управления и социальной работы.

Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Харкова

«Життя людини до тих пір має цінність, поки вона може допомагати іншим»

І. Франко

Все частіше в розмові, в телевізійній передачі та інтернеті ми чуємо поняття соціальні служби та соціальні працівники, але не всі і не завжди розуміють що ж за структури відносяться до них.

Однією з таких служб, є Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

В місті Харкові існує система Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, яка складається з 9 районних Центрів та міського Центру «Довіра». В системі на сьогодні працює близько 100 спеціалістів, які з гордістю називають себе соціальними працівниками.

Структура опікуються сім'ями з дітьми та молоддю до 35 років. Серед клієнтів центру: багатодітні сім'ї, одинокі матері, сім'ї переміщенні з зони проведення бойових дій, сім'ї військовослужбовців, які повернулися з зони АТО, та сім'ї загиблих військовослужбовців, особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, особи молодіжного віку, які звільнилися з місць позбавлення волі або засуджені до покарань не пов'язаних з позбавленням волі, та багато інших. Для окремих категорій населення організовано роботу:

- «Сімейного клубу» для сімей з дітьми;
- «Клубу Довіри» для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа;
- «Клубу зустрічі друзів» для молоді з функціональними обмеженнями;
- Групи взаємодопомоги для сімей, де є особи з залежностями;
- Групи взаємодопомоги для демобілізованих осіб з зони проведення АТО та інші.

Для осіб, які потребують негайної допомоги на сайті Харківського міського центру соціальних служб для

сім'ї, дітей та молоді «Довіра» працює кнопка «Екстрена соціальна допомога», за натиском якої будь яка особа може викликати до себе додому мультидисциплінарну бригаду, а для людей, які потребують термінового консультування – кнопка «он-лайн консультація» та «Телефон довіри».

Ми спитали у працівників Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Харкова що для них означає поняття «соціальний працівник», що їх тримає на цій роботі, чим вони пишаються в своїй діяльності.

Всі як один стверджують що основною метою їх роботи є допомога тим людям, хто не може самостійно подолати ті чи інші складні обставини, які виникають на їх життєвому шляху. Це підтверджують працівники Центру Жовтневого району, які кажуть що, працівники соціальної сфери приходять на допомогу усім, хто потребує постійної уваги і турботи. Саме на наших плечі лягає тягар чужих проблем та болю. А працівники Київського Центру продовжують цю думку «Кожен день нашої роботи пов'язаний з людьми, ми так або інакше занурюємося в їх ситуації, пропускаємо все через себе, допомагаючи їм у будь-якому питанні».

Найбільше цінять в роботі соціальні працівники її творчість та можливість відчувати свою необхідність. Спеціаліст Холодногірського Центру Марина, розкажує про свою роботу наступне: «Чи творча моя робота? Так! І по іншому бути не може, адже кожен день я перевірююся в безліч ролей, змінюю десятки декорацій... Чи невдячна моя робота? Однозначно – ні! Це неймовірне щастя, коли все, що хотіла – зроблено. І ти телефонуєш клієнту з приємними новинами – питання вирішено. Засумована мати, яка одна виховує дітей – отримала допомогу, оформила всі виплати, родина переселенців, яка покинула свою домівку, знайшла своє місце в чужому місті – батько влаштувався, за нашою допомогою, на роботу, діти – до школи та гуртків. І ти пишаєшся від того, що твоя робота не пройшла марно. Результат кропіткої роботи наочний, тобі щиро вдячні...».

У кожного працівника є історія, яка запам'ятовується йому на багато років, є його провідником в цій діяльності, як правило це перші сім'ї, перші люди з якими стикається соціальний працівник, ті, кому вдалося допомогти. Ксенія з Індустріального Центру згадує свою першу родину, яку вона брала під соціальний супровід «У мене це була

молода жінка, яка мала вже трьох дітей, купу соціальних проблем та ризик вилучення дітей із сім'ї. Пів року я намагалася допомогти матері подолати ці проблеми, починаючи з оформлення необхідних документів, пошуком благодійників та закінчуючи влаштування дітей до дитячих навчальних закладів, а матері – на роботу. Це була моя перша перемога! Але часто запам'ятовуються і кардинально інші, печальні історії, коли прикладені зусилля бувають марними і результат не відповідає очікуванню. Особливо це сім'ї, де батьки обирають «пляшку» замість дітей... Як результат – позбавлення батьківських прав, потім виховання цих обездолених малюків в дитячих будинках та інтернатних закладах, зламані судьми та життя. Батьки, навіть і не згадують потім, про своїх дітей. А в тебе на все життя у пам'яті очі цих дітей, коли їх забирали від рідної матері».

Соціальний працівник дарує надію на краще, виступає провідником у, здавалося б безвихідній ситуації. Для багатьох клієнтів Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Харкова, соціальний працівник – це майже член родини. Юлія з Фрунзенського району м. Харкова каже, що соціальні працівники вчасно подають руку допомоги тим, хто цього потребує, приймають на себе людські проблеми, біль та життєві негаразди, вони не відвертаються від чужих проблем, прагнуть допомогти і підтримати кожному.

І на завершення хотілося б додати, що в соціальну сферу приходять не за грошима і не за кар'єрним зростанням, а для того, щоб зробити цей світ трішки кращим і добрішим, допомогти повернутись до нормальних умов життя тим, хто до цього прагне, але не має впевненості або зусиль. Вважається, що система Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді в м. Харкові тримається на ентузіастах, відданих своїй справі, куди йдуть працювати за покликанням, внутрішніми переконаннями. Всі інші в цій системі не затримуються. Залишаються лише посправжньому чуйні й безкорисливі, ті, для яких почуття милосердя та добра не прості слова, а повсякдення робота.

Всіх, в чиїх серцях палає вогник любові до людей, тепла, доброти, відданості справі, ми чекаємо в рядах соціальних працівників!

Всіх, хто потребує сторонньої допомоги ми чекаємо за адресами:

Назва центру в м. Харків	Адреса центру	Телефон
Харківський міський ЦСССДМ «Довіра»	майдан Свободи, 5, Держпром, 6 під'їзд, 6 поверх	705-61-64, 705-61-63
ЦСССДМ Жовтневого району	вул. Конторська, 35	777-02-23, 712-22-85
ЦСССДМ Індустріального району	вул. Бібліка, 20/8	947633
ЦСССДМ Київського району	вул. Алчевських, 5	700-52-85, 700-52-88
ЦСССДМ Комінтернівського району	вул. Плеханівська, 42, к. 44 - 47	725-26-86, 725-26-87
ЦСССДМ Московського району	вул. Роберта Ейдемана, 3	759-84-39
ЦСССДМ Фрунзенського району	вул. Танкопія, 11/1	392-46-70, 392-15-43
ЦСССДМ Холодногірського району	вул. Полтавський шлях, 46	734-90-62
ЦСССДМ Червонозаводського району	вул. Б. Хмельницького, 8	732-44-80
ЦСССДМ Шевченківського району	майдан Свободи, 5, Держпром, 6 під'їзд, 8 пов., к. 58, 59	705-30-53

Харківський міський центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів та інвалідів «Промінь»

61174, м. Харків, пр. Перемоги, 77-А

Тел/факс: 338-94-71, 773-25-14

E-mail: promin_center@ukr.net

Директор центру Чаплигіна Наталія Іванівна.

Комунальний заклад змішаного типу «Харківський міський центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів та інвалідів «Промінь» створено 02 лютого 2004 року: рішення XIII сесії Харківської міської ради XXIV скликання від 30.04.2003 р. №78/03, рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради № 580 від 18.06.03 р.

Послуги, які надає центр:

- перебування дітей у центрі щодня з 8.00 до 18.00;
- надання 3-х разового харчування;
- заняття по індивідуальним програмам з вихователями та педагогами-спеціалістами;
- проведення дитячих свят та тематичних заходів для дітей-інвалідів та

соціально незахищених дітей;

- творчі заняття по інтересах: образотворче мистецтво, музично-театральне, ляльковий театр, гурток домашнього господарства, гурток шиття м'якої іграшки;

- заняття з іппотерапії, басейн;
- заняття-тренінги, консультації спеціалістів для батьків, які виховують дитину-інваліда.

Запропоновані види послуг носять адресний характер і пропонуються в необхідній послідовності, у залежності від пріоритетності їх соціальних, медичних та інших аспектів, що визначається під час проходження підопічним фронтальних тестувань (екранувань) та детальних обстежень, які викладаються в індивідуальній програмі реабілітації підопічного.

Послуги, які надаються, направлені на вирішення індивідуальних проблем вищевказаних категорій громадян, підтримку морального і психологічного стану особи і сім'ї в цілому (надання інвалідові можливість відчутти себе повноправним членом суспільства, здатного, у майбутньому, на самостійну повноцінну життєдіяльність).

Давайте знайомитись. Ми - фахівці «Харківського міського центру реабілітації осіб із інтелектуальною недостатністю «Промінь».

Наш центр займається комплексною, соціальною, педагогічною, психологічною, реабілітацією дітей та молоді, які мають розумові вади розвитку. Центр відвідують діти з особливостями

розвитку, які за станом здоров'я не можуть відвідувати інші навчально-виховні заклади, а також ті, хто потребують додаткових занять.

Основною місією організації ми вважаємо підготовку особи з розумовою відсталістю до максимально самостійного життя у громаді, соціальна адаптація їх у суспільстві. Це:

- розвиток у дитини-інваліда наявних можливостей у колективі та через колектив;
- підготовка дитини-інваліда до самостійного образу життя та інтеграції їх у суспільство;
- надання дитини-інваліду можливості отримати освіту та професію згідно з їх інтересами, здатністю та станом здоров'я;
- навчання батьків роботі з дітьми-інвалідами, надання їм психологічної та інформаційної допомоги;
- надання психологічної, інформаційної допомоги жінкам з дітьми, які потрапили в екстремальну ситуацію;
- надання гуманітарної допомоги як членам організації, так і громадянам пільгового контингенту.

Територіальний центр надання соціальних послуг Комінтернівського району міста Харкова

*м. Харків, пров. Решетниковський, 3
Тел.: 737-15-33, 737-24-88, 737-57-64
E-mail: shkid70@ukr.net
Директор територіального центру
Борківець Тетяна Григорівна.*

Територіальний центр соціального обслуговування був створений одним з перших в місті Харкові 24 роки тому за рішенням Комінтернівської районної ради № 318 та наказом Харківського обласного управління соціального забезпечення № 231 в 1992 році.

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Комінтернівського району міста Харкова проводить свою діяльність на принципах адресності та індивідуального підходу до громадян похилого віку, інвалідів, громадян, які перебувають у складній життєвій ситуації, доступності та відкритості, добровільного вибору отримання чи відмови від надання соціальних послуг, гуманності, комплексності, законності, забезпечення конфіденційності, дотримання стандартів якості, відповідальності за дотримання етичних та правових норм.

У терцентрі працює три відділення:

- соціальної допомоги на дому;
- соціально-побутової адаптації;
- організації надання адресної натуральної та грошової допомоги.

А також функціонують:

- мультидисциплінарна команда;
- соціальний офіс;
- «Університет III віку»;
- клуб активного довголіття «Від серця до серця».

За минулий рік обслуговано 3648 осіб у т.ч.:

- у відділенні соціальної допомоги вдома – 1228 осіб, з них 50 осіб отримали платні соціальні послуги.

Відділенням надається 44 послуги згідно Державному стандарту догляду вдома, затвердженому Наказом Міністерства соціальної політики України від 13.11.2013 р.

У відділенні соціально-побутової адаптації обслуговано 1735 особи. Впроваджено Державний стандарт соціальної адаптації, затверджений наказом міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № 514;

У Відділенні організації надання адресної натуральної та грошової допомоги обслуговано 685 осіб, з них 93 осіб отримали наступні платні соціальні послуги:

- мультидисциплінарною командою обслуговано 177 осіб;
- до соціального офісу звернулося 1076 осіб;
- в «Університеті III віку» навчається 120 слухачів.

Надаються нові соціальні послуги, а саме:

- консультування, впроваджується Державний стандарт соціальної послуги консультування, затвердженим наказом міністерства соціальної політики України 02.07.2015 р. № 678;
- представництво інтересів;
- посередництво (медіація);
- соціальна профілактика.

Ми працюємо в соціальному партнерстві з різними організаціями – музеями, театрами релігійними організаціями, які з величезним задоволенням відвідують наші підопічні. Кожне відвідування – це окремий захід, особливою популярністю користується музейний кінозал де йде показ документальних та художніх фільмів. З бібліотеками району, музеєм ім. Шульженко проводяться спільні заходи.

Досвідчені організатори забезпечують пенсіонерам широку культурну програму з відвідуванням театрів, музеїв, виставок. Функціонують клуби дозвілля, клуб художньої самодіяльності «Отрада», хорівий колектив «Веснянка» та інше.

У терцентрі у відділенні соціально-побутової адаптації продовжує працювати гурток «Умілі ручки» Наші умілиці не тільки освоюють різні техніки але і займаються вивченням історії етнографії слобожанського краю.

В терцентрі працює кімната релаксації з елементами ароматерапії, яка є справжньою панацеєю для сучасної людини, яка страждає від стресів та депресій. Цю послугу отримали більше 300 пенсіонерів.

Робітники відділення соціально-побутової адаптації спільно з ГО «Климентія» в один спосіб терапії поєднали антистресові компоненти – тренінг і розвантаження. Тим самим був створений справжній антистресовий оазис для сучасного міського жителя.

Запрошуємо пенсіонерів Комінтернівського району пройти сеанси психо-емоційного розвантаження у нас в терцентрі.

Пріоритетними напрямками удосконалення діяльності територіального центру є:

- підвищення кваліфікації працівників територіального центру;
- впровадження нових видів соціальних послуг;
- впровадження інноваційних моделей соціальної роботи, продовження виявлення осіб, які потребують соціальні послуги та більш якісне обслуговування громадян;
- удосконалювання роботи, яка направлена на інформованість громади про види соціальних послуг, що надає територіальний центр;

- активізація роботи з підприємствами та організаціями різних форм власності з метою виявлення громадян, які потребують соціальних послуг та залучення спонсорської допомоги для малозабезпечених верств населення;

- співпраці з громадськими організаціями з метою розширення надання соціальних послуг малозабезпеченим громадянам похилого віку;

- відкриття нових спеціалізованих відділень для обслуговування пенсіонерів та інвалідів району.

Територіальний центр надання соціальних послуг Індустріального району міста Харкова

м. Харків, вул. 12 Квітня, 8

Тел.: 94-36-62

E-mail: terc2007@ukr.net

Директор територіального центру
Ципленкова Любов Іванівна.

Територіальний центр створено 27.12.1991 р. Рішенням виконавчого комітету Орджонікідзевської районної ради народних депутатів міста Харкова № 392/1.

Територіальний центр надання соціальних послуг є бюджетною установою комунальної форми власності, яка надає соціальні послуги громадянам, що перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання.

Діяльність територіального центру спрямована на підтримку життєдіяльності, соціальної активності та повноцінного життя таких громадян.

До складу територіального центру входять такі структурні підрозділи:

- відділення соціальної допомоги вдома;
- відділення денного перебування;
- відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги.

Територіальний центр надання соціальних послуг надає такі соціальні послуги:

- догляд вдома – допомога у самообслуговуванні, у пересуванні в побутових умовах, у веденні домашнього господарства, в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, навчання навичкам самообслуговування, допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними, психологічна підтримка, надання інформації з питань соціального захисту населення, допо-

мога в отриманні безоплатних правових консультацій та в оформленні документів.

- соціальна адаптація – допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу із складної життєвої ситуації, залучення отримувача до вирішення власної складної життєвої ситуації, надання інформації з питань соціального захисту населення, навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, представництво інтересів, корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті, надання психологічної підтримки, допомога в оформленні документів, організація клубів за інтересами, клубів активного довголіття, університетів третього віку, допомога в організації денної зайнятості та дозвілля, сприяння організації та діяльності груп самодопомоги.

До послуг відвідувачів відділення: зала проведення дозвілля, відео – аудіотехніка, музичний центр, караоке, спортивні тренажери та інше. Працівники відділення забезпечують всебічне спілкування з урахуванням інтересів та здібностей відвідувачів. Щоденно проводяться лікувально-оздоровчі заходи з використанням різних методик дихальних та загальнозміцнюючих гімнастик, у тому числі з використанням тренажерів. У відділенні працює

клуб активного довголіття «Зустріч», відбуваються тематичні зустрічі з цікавими людьми, проходять концерти, творчі вечори, які присвячені святковим датам. Для відвідувачів відділення надаються безкоштовні інформаційні послуги, консультації юристів, організуються зустрічі із священниками, працює бібліотека, організуються відвідування театрів, цирку, філармонії, кінотеатру, різноманітних виставок, відбуваються екскурсії до музеїв та інших цікавих місць, провадяться різні конкурси.

На базі відділення надається соціально-педагогічна послуга «Університет третього віку». Тут працюють факультети «Здоровий спосіб життя», «Православні науки», «Основи правових знань», «Літературно-творчий» та «Інформаційних технологій», де відвідувачі відновлюють свої знання та здобувають нові.

Крім того, територіальний центр може надавати та надає такі соціальні послуги:

- консультування – допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу із складної життєвої ситуації, психологічне консультування, сприяння в отриманні правової допомоги;

- представництво інтересів – ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг, допомога в оформленні або відновленні документів, сприяння в реєстрації місця проживання або перебування, допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків, сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами, тощо;

- соціально-економічні (у формі надання натуральної чи грошової допомоги).

Територіальний центр у своїй діяльності впровадив нову форму роботи – мобільний соціальний офіс, який включає мультидисциплінарну команду. До складу команди входять: соціальні робітники, соціальні працівники, перукар, медична сестра, швея, а також інші працівники територіального центру. Основними видами послуг є: послуги перукаря, господарські роботи, інформаційні і медичні послуги, а також надання адресної натуральної допомоги громадянам, що знаходяться в складній життєвій ситуації.

У територіальному центрі функціонує соціальний електронний інформаційний офіс, який надає громадянам інформаційні послуги, необхідні для вирішення складних життєвих ситуацій (довідкові послуги), а також поширює просвітницькі і культурно-освітні знання (просвітницькі послуги), поширює об'єктивну інформацію про споживчі характеристики і види соціальних послуг.

Соціально-педагогічна підтримка багатодітних сімей

Ібрагім Юлія Сергіївна, багатодітна мати, президент ГО «Асоціація багатодітних сімей «АММА», доктор філософії (PhD), доцент кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки КЗ «ХГПА».

У сучасному світі соціальна робота займає значне місце у побудові ефективної соціальної політики будь-якої держави. Вона є механізмом всебічного, інноваційного, соціального розвитку країни, що полягає у створенні умов для людського розвитку, гідного рівня та якості життя громадян.

Соціальна робота існувала у свідомості людей ще до появи соціальних теорій. Вона виникла з часів, коли благодійність та надання гуманітарних послуг почали розглядатися як релігійний обов'язок людини. Проте, входження у світову практику як професії, відбулось трохи більше 100 років тому.

Перші школи соціальної роботи почали з'являтися наприкінці XIX – початку XX століття у Німеччині, Англії, Америці, Франції, Швеції і пов'язані з іменами Мері Річмонд, Аліси Соломон, Джейн Адамс, Жанет Шверін та інших. Соціальна робота розглядалась як засіб допомоги людям, які потратили у складні життєві ситуації (втрата житла, роботи, хвороба тощо).

Подальшим поштовхом розвитку цієї професії в середині XX століття стала ідея «держави добробуту», яка полягала в тому, що розвинуті країни того часу починають будувати соціальну політику з урахуванням прав громадян щодо освіти, медичного обслуговування, соціального забезпечення, покращення житлових умов тощо та законодавчо їх забезпечувати.

В Україні соціальна робота найчастіше асоціюється із соціальним обслуговуванням, з діяльністю стаціонарних і денних закладів державної системи

соціального захисту населення. Однак таке розуміння не відповідає реаліям практики.

Оскільки соціальна робота не обмежується державним її регулюванням, а включає громадський компонент. Діяльність соціальних працівників з кожним роком все більше стає орієнтованою не тільки і не стільки на покращення матеріального становища потребуючих, тобто не на благодійність, а в першу чергу на розвиток сфери соціальної участі людей, на їх активну соціалізацію та адаптацію до мінливих умов життя. До здійснення соціальної роботи долучаються різні категорії та верстви населення: від студентської молоді до людей похилого віку.

Розглядаючи інституційний статус соціальної роботи, можна виділити державний, громадський та змішаний типи. Кожен з них має свої переваги та недоліки.

Державний статус передбачає можливість централізованого контролю над визначенням кількості членів суспільства, які потребують допомоги, і ресурсів, що виділяються державою на надання допомоги. Негативні його аспекти пов'язані, насамперед, з тим, що допомога в цьому випадку перестала бути безпосереднім етичним обов'язком членів суспільства, а реальне соціальне становище стає невідконтрольним громадськості. Це, зазвичай, призводить до споживацького ставлення та перебільшення певними категоріями потребуючих своїх проблем, небажання розвиватися й покращувати власноруч своє становище й виходити зі скрутною ситуації.

Громадська організація або самоорганізація допомоги нужденним стає визначальною з точки зору підвищення якості соціокультурного життя. Особливого розвитку даний інституційний статус соціальної роботи набуває у періоди політичних, фінансово-економічних та інших кризових явищ. Це дуже яскраво спостерігається в Україні протягом останніх 2-3 років, коли більш сильна чи адаптована частина членів суспільства без спонукання з боку держави бере на себе відповідальність за підтримку більш слабкої (вимушено-переміщені особи, люди похилого віку, учасники АТО, багатодітні та соціально-незахищені сім'ї). З'являється велика кількість громадських об'єднань, благодійних організацій, ініціативних та волонтерських груп. Реалізується не просто фінансова та матеріальна допомога, але

здійснюється соціалізація нужденних, пошук шляхів адаптації та інтеграції в наявних умовах, організація їх соціальної участі у житті власного регіону.

На нашу думку, на відміну від суто державного або суто громадського типів соціальної роботи, є найбільш ефективний змішаний тип, який лежить в основі діяльності багатьох громадських організацій, об'єднаних у «Єдину соціальну мережу» м. Харкова. Протягом 17-ти років це приклад системної роботи влади, державних та недержавних організацій.

Важливість активної участі у вирішенні соціальних проблем самих громадян і їх об'єднань має кілька пояснень. Насамперед, партнерські відносини забезпечують відкритість процедур розробки і реалізації соціальних програм і проектів, дозволяють більш точно і своєчасно ставити і вирішувати найбільш актуальні проблеми, як з позиції влади, так і з погляду широкої громадськості, що без сумніву приносить конкретні соціально-політичні результати.

Системна робота влади з громадськими організаціями має ще одне важливе значення – це отримання оперативної інформації про існуючі у жителів громади соціальні проблеми та включення у соціальну роботу інноваційних послуг, які розробляються за ініціативи самих громадських організацій з урахуванням потреб їх членів.

У результаті соціальна робота, яка проводиться різними структурами та організаціями сприяє:

- підвищенню адресності, доступності і масовості надання соціальних послуг;
- розширенню опори на громадські ресурси, підтримки громадських ініціатив;
- підвищенню громадської активності населення;
- зростанню рівня соціальної захищеності всіх категорій населення, що знаходять для себе реальну підтримку в суспільстві;
- розширенню громадського контролю за діяльністю влади;
- адекватному перерозподілу соціальної відповідальності між державою і суспільством;
- скороченню можливостей для корупції і протекціонізму з боку представників влади в процесі вибору найбільш ефективних варіантів рішення соціальних проблем;

- ефективному використанню бюджетних та залучення позабюджетних коштів;

- підвищенню рівня інформованості громади щодо соціального захисту населення та ринку соціальних послуг;

- формуванню волонтерського руху;
- створенню додаткових робочих місць у системі самих соціальних проектів.

Така організація соціальної роботи, наприклад з сім'ями, є перехідним етапом до поширення самоорганізації та застосування принципу субсидіарності, який є у європейських країнах, зокрема Німеччині, щодо законодавчого регулювання функцій державних і недержавних структур, надання соціальних послуг. Згідно з цим принципом при виникненні скрутної ситуації для сім'ї, соціально-педагогічну підтримку

надає насамперед громада, а державні кошти повинні використовуватись лише у разі потреби. Отже, якщо, багатодітна сім'я не в змозі подолати скруту самостійно, передусім за все, їй мають допомогти родина, сусіди, група самопомогли, незалежні добровільні, громадські організації, громада і лише в останню чергу – державні органи. Другочерговість державних органів (після громад) є центральним поняттям, особливо в стосунках між державними й незалежними добровільними, громадськими організаціями, які претендують на умовно передову роль у здійсненні соціальної роботи.

Принцип субсидіарності, на думку І. Чеховської, базується на двох рівнях. Основний – усвідомлена відповідальність громадянина перед собою та своєю сім'єю, додатковий – суспільна відповідальність за громадянина та його сім'ю, коли фінансові та інші ресурси передаються на рівень громадських організацій, що найбільш придатне для вирішення суспільних завдань.

У практиці соціально-педагогічної роботи в Україні можна відзначити, що саме громадські організації як об'єднання громадян, котрі створюються для реалізації спільних інтересів (культурних, економічних, вікових, гендерних, регіональних, релігійних, професійних,

соціальних тощо), нерідко першими приймають виклики при виникненні нових скрутних соціальних ситуацій і допомагають запобігти їм своїми новаторськими засобами. Це відбувається завдяки тому, що ці організації є найближчим провідником від родини до держави. Вони на ранніх етапах помічають проблеми, що виникають, і здійснюють превентивну соціально-педагогічну підтримку.

У Харківській області, де проживає майже 12 тисяч багатодітних сімей, соціальна робота складається з таких напрямів та форм:

- соціальний захист багатодітної сім'ї це багаторівневі системи, переважно державних заходів, щодо забезпечення мінімальних соціальних гарантій, прав, пільг і свобод нормально функціонуючої сім'ї в ситуації ризику в інтересах гармонійного розвитку сім'ї, особи і суспільства;

- соціальна підтримка багатодітної родини, яка передбачає формальну (соціальний супровід, консультування фахівцями й ін.) та неформальну (залучення громадських, релігійних організацій, благодійних фондів до вирішення конкретних проблем сім'ї) діяльність і взаємину фахівців з сім'ями, що опинились у скрутних обставинах.

Соціальна підтримка включає і соціально-педагогічну підтримку, що є комплексом дій, різних заходів, які мають за мету сприяння особистості у реалізації її життєвих планів, у саморозвитку, самопізнанні, самовдосконаленні, полягають у підтримці дій, спрямованих на збереження та зміцнення соціального і фізичного здоров'я членів сімей, їх самопочуття, активізації діяльності соціального спрямування, сприянні розвитку громадянських якостей, патріотизму, наданні комплексної соціально-педагогічної допомоги особистості.

На жаль, у нашій державі головна увага надається соціально незахищеним і неблагонадійним категоріям сімей.

Відсутня державна підтримка та надання соціально-педагогічної підтримки багатодітним родинам для стимулювання їх саморозвитку і організації самопомогли, що могло б стати одним з визначальних важелів підняття престижу сім'ї та формування позитивної громадської думки щодо багатодітності, стимулювало би народжуваність, позитивно впливало на розвиток держави. Цим питанням переважно займаються громадські організації.

Підтвердженням вищезазначеного є досвід надання соціально-педагогічної підтримки багатодітним сім'ям у м. Харкові громадськими організаціями, зокрема, «Асоціацією багатодітних сімей «АММА». Вона була заснована у 1994 р. та нараховує у своєму складі більше 500 багатодітних сімей міста. На виконання соціального замовлення Харківської міської ради та в рамках соціального проекту «Єдина соціальна мережа» з 2011 р. «АММА» організує діяльність Центру соціально-педагогічної та психологічної підтримки багатодітних і соціально-незахищених сімей «Академія «АММА», який передбачає: цілеспрямовану діяльність щодо сприяння самореалізації батьків та дітей у суспільстві; розвиток почуття самоідентичності, міжособистісного спілкування й упевненості в різних ситуаціях суспільної взаємодії; профілактику асоціальної поведінки, алкоголізму, наркоманії та СНІДу тощо. Завдяки цьому багатодітні сім'ї мають змогу самостійно активно й свідомо залучатися до процесу вирішення власних проблем за допомогою спеціально розробленого комплексу заходів.

Координація та активізація соціальної, педагогічної, психологічної, освітньої, культурної, оздоровчої, екологічної, юридичної та просвітницької діяльності «Академії «АММА» є дуже значимим та актуальним кроком.

Вказана соціальна робота має вагомий

результати завдяки наближеності й тісній співпраці ГО «АММА» з кожною багатодітною сім'єю, можливості активного включення у надання взаємопідтримки, обміну досвідом, ресурсами та порадами, здійсненню супроводження сім'ї у скрутні, сім'єю, яка має певні переваги в своєму стані та розвитку, певний досвід, який допоможе подолати труднощі. Все це сприяє піднесенню свідомого громадянського суспільства на принципах гуманності, відповідальності, соціальної активності, рівності прав окремих членів, тощо.

Зважаючи на те, що згідно зі статистикою на 25 грудня 2015 р. в м.Харкові проживає 3864 багатодітні сім'ї, а залучено до реалізації проекту майже 500 сімей, уже помітні вагомі результати: підняття самооцінки та самоповаги сімей, розширення кругозору й оволодіння новими вміннями і досвідом, зниження асоціальності та бездоглядності дітей, бажання включитися в допомогу іншим потребуючим, тощо. Тому подібний досвід соціальної роботи, а саме надання соціально-педагогічної підтримки багатодітним сім'ям громадськими організаціями,

потребує поширення та розробки механізму соціального замовлення щодо надання соціальних послуг з боку держави, а також налагодженої системи їх фінансування.

Отже, соціальної робота з різними категоріями, зокрема, з багатодітними сім'ями здійснюється не тільки державними органами, а й громадськими організаціями. Цей процес з огляду на суспільний та економічний розвиток громадянського суспільства потребує впровадження інновацій при наданні соціальних послуг, що базуються на принципі субсидіарності, тобто залученні власних ресурсів багатодітної сім'ї або першочерговому отриманні соціально-педагогічної підтримки з боку громадських організацій у разі необхідності вирішення певних проблем.

Отже, оскільки програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою постановою Верховної Ради України № 26-VIII «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» від 11 грудня 2014 р. передбачаються зміни в соціальній сфері, зокрема перехід до адресності надання пільг, то соціально-педагогічна підтримка багатодітної сім'ї стане провідною в здійсненні соціальної роботи, яка з кожним роком стає найпоширенішою професією – професією майбутнього.

Територіальний центр надання соціальних послуг Московського району міста Харкова

м. Харків, вул. Валентинівська, 23-Г
Тел. 703-62-11

E-mail: moskov_tc@ukr.net

Директор територіального центру
Мироненко Ірина Пантелєївна.

Рішенням виконавчого комітету Московської районної ради народних депутатів від 22.05.1990 № 108, першим у місті Харкові, був створений Московський районний територіальний центр обслуговування пенсіонерів і самотніх непрацездатних громадян.

В складі територіального центру функціонують такі структурні підрозділи:

- відділення соціальної допомоги вдома;
- відділення денного перебування;
- відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги.

Протягом 12 місяців 2015 року структурними підрозділами територі-

ального центру виявлено 3733 громадян, які потребували надання соціальних послуг. Фактично обслуговано 3716 осіб.

Установа постійно співпрацює з громадськими, ветеранськими, релігійними організаціями.

З 1995 року налагоджено плідну співпрацю з Товариством Побратимством «Харків-Нюрберг» та Фондом робочої благодійності «Берінгерсдорф-Швайг». За рахунок коштів Фонду протягом 2015 року 629 осіб – підпільних територіального центру отримали 1844 продуктивних наборів на суму

135,7 тис. грн.

Згідно договорів про співпрацю у сфері надання соціальних послуг підпільні терцентру мають можливість отримати соціально-педагогічну послугу «Університет третього віку», послугу з безкоштовного та пільгового ремонту взуття. Також пенсіонери Московського району за пред'явленням посвідчення мали змогу отримати перукарські послуги зі знижкою 50%.

В рамках «Програми сприяння безпечній життєдіяльності в сфері соціального захисту населення міста Харкова», терцентр є учасником «Єдиної соціальної мережі».

В територіальному центрі функціонує інформаційний електронний офіс, який надає мешканцям району інформаційні послуги з приводу актуальних питань соціального забезпечення.

В територіальному центрі ведеться постійна робота з вимушеними переселенцями з районів проведення антитерористичної операції.

Територіальний центр надання соціальних послуг Холодногірського району міста Харкова

м. Харків, вул. Вел. Панасівська, 34-А

Тел.: +38 (057) 712 54 16

Факс: +38 (057) 777 00 65

E-mail: lrtc_ofis@mail.ua

Директор територіального центру
Нарижна Ольга Михайлівна.

Дата відкриття: створений 22 липня 1991 р. рішенням районної сесії народних депутатів від 02.07.1991 р. № 161.

Територіальний центр надає наступні соціальні послуги:

- догляд вдома;
- соціальна адаптація;
- консультивання;
- представництво інтересів;
- соціально-економічні послуги.

Територіальні центри – що це? Таке питання з відтінком подиву, а іноді зацікавленості виникає у кожній людині, яка чує таку назву, але не мала потреби у більш близькому знайомстві з цими установами.

Ще можна зрозуміти визначення «Територіальний» – охоплюючий якусь визначену територію, а якщо додати слова «надання соціальних послуг», відразу поринаєш у глибину соціальних проблем і потреб, які можуть задовольнити ці установи.

Життя самотніх людей похилого віку переважно не багате на різноманітні події. Здебільшого підготовка до приходу лікаря, похід до магазину чи аптеки заповнюють увесь день. Те, що в

молодості здавалося незначним епізодом, стає подією.

Важливо допомогти самотній людині похилого віку відчувати себе потрібною іншим людям, зберігаючи тим самим притаманну їй поведінку і саме життя, що є гарантією певної стабільності, відчуття оптимістичної перспективи. Це дає реальну надію на те, що і в нових умовах самотня літня людина залишається залученою до життя.

Саме для цього створені територіальні центри. І таким є територіальний центр надання соціальних послуг Холодногірського району міста Харкова, який надає громадянам похилого віку та самотнім непрацездатним громадянам послуги, спрямовані на підтримання їхньої життєдіяльності і соціальної активності.

Холодногірський терцентр існує вже 25 років. Щороку його працівниками надавались послуги 3 – 5 тисячам мешканців району. А якщо помножити це на 25 років, то це десятки тисяч людей, які знайшли відклик на свої потреби і сподівання.

До послуги, яка сьогодні називається догляд вдома входять близько 90 заходів, які дозволяють не здатній до самообслуговування людині почувати себе повноцінно у суспільному житті.

За роки існування Холодногірського терцентру кількість наданих заходів рахується на мільйони. Можна оперувати великими цифрами, але зважаючи на те, що кожна людина і кожне життя важливе – то важлива і кожна послуга, яку надає терцентр.

Складні життєві ситуації, проблеми, що виникають у людей похилого віку, впливають на їх нормальну життєдіяльність. Одна з гострих проблем, з якою стикаються співробітники територіального центру при спілкуванні з людьми похилого віку – це проблема самотності, дефіцит спілкування. Людина, навіть проживаючи в сім'ї, може бути самотньою і такі громадяни знаходять розраду у відділенні денного

перебування де отримують послугу соціальна адаптація.

У відділенні можна відволіктися від повсякденних проблем, відвідати вистави, музеї, театри, тощо. Ті хто бажають укріпити своє здоров'я мають можливість займатися оздоровчою гімнастикою, відвідувати лекції про правильне харчування, тренінги по психологічній саморегуляції

Працівники відділення надають інформаційні послуги, допомагаючи ознайомитись і зрозуміти законодавчі і нормативні документи з питань соціального захисту, залучаючи до цього відповідних спеціалістів, допомагають у вирішенні складних життєвих ситуацій.

Підопічні відділення мають можливість проявити свої таланти і вміння, а саме взяти участь у кружках за інтересами, співати у хорі, взяти участь в інтелектуальних іграх, а також просто у теплій і затишній атмосфері попиту чай і поспілкуватись.

Вже сім років у відділенні існує клуб активного довголіття «Єднаймося друзі!», в якому організовано хор «Співаймо друзі!». Учасники цього хору є частими гостями Харківського геріатричного пансіонату ветеранів праці. Самі перебуваючи у поважному віці, вони дарують свій оптимізм і гарний настрій людям, які не мають сім'ї і мешкають в пансіонаті.

На скільки важливо існування такого відділення для людей, які вийшли на пенсію і втратили сенс життя можна судити, коли бачиш їхні усміхнені, натхненні обличчя, чуєш наповнені оптимізмом розмови після відвідування відділення.

Отже, підсумовуючи сказане можна з упевненістю сказати, що соціальна робота покликана розв'язувати проблеми життя самотніх людей похилого віку, які свої сили, здоров'я, інтелектуальний потенціал віддали суспільству. І суспільство зобов'язане зробити максимум, щоб осінь життя людини мала свої радощі і вигоди.

Територіальний центр надання соціальних послуг Червонозаводського району міста Харкова

*Вул. Б. Хмельницького, 13
Тел. 732-49-18, 732-14-80
E-mail: cher_tercenter@ukr.net
Директор територіального центру
Неговелов Олег Володимирович.*

Територіальний центр відкрито у лютому 1994 р.

В ньому діють такі структурні підрозділи:

- відділення соціальної допомоги вдома;
- відділення денного перебування;
- відділення організацій надання адресної натуральної та грошової допомоги.

Територіальний центр Червонозаводського району надає соціальні послуги особам, які перебувають у

складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання або денного перебування.

Працівники структурних підрозділів постійно проводять роботу з виявленням осіб, які потребують допомоги. За минулий рік терцентром наданні соціальні послуги більш ніж 10% пенсіонерам району, що є другим результатом серед терцентрів міста.

Громадянам, які не здатні до самообслуговування, надана соціальна послуга догляду вдома, що складається з заходів з ведення домашнього господарства, допомоги у самообслуговуванні, представництво інтересів в організаціях, психологічній підтримки та іншого.

Відділення денного перебування проводить заходи спрямовані на соціально-побутову і психологічну

адаптацію, відновлення соціальної незалежності, сприяння розвитку різнобічних інтересів і потреб громадян похилого віку.

На базі відділення працює Клуб активного довголіття «Срібний вік», та університет третього віку, відділенням організовані безоплатні відвідування цирку, планетарію, музеїв екопарку, дельфінарію.

Територіальний центр продовжує роботу з надання натуральної допомоги. Крім цього, продовжується надання перукарських послуг на безоплатній і платній основі за соціально низькими цінами.

Кожен мешканець району може отримати інформаційні послуги через електронний офіс. Звернення надходять по телефону, електронній пошті, особисто.

Виявлення осіб, які потребують допомоги та надання різних видів соціальних послуг відбувається за участю соціального працівника. Його робота невід'ємна частина задоволення соціальних потреб громади. Соціальна політика держави зорієнтована на розвиток системи надання соціальних послуг, тому професія «соціальний працівник» все більше набуватиме популярності, престижу, шани суспільства.

Територіальний центр надання соціальних послуг Фрунзенський району міста Харкова

*м. Харків, б-р Б. Хмельницького, 10-А
Тел.: 392-10-70
E-mail: frunzter@ukr.net*

*Директор територіального центру
Джурило Тетяна Анатоліївна.*

Територіальний центр надання соціальних послуг Фрунзенського

району міста Харкова був створений 14.01.1992 р.

Територіальний центр надає наступні послуги:

- догляд вдома;
- послуга соціальної адаптації;
- консультування;
- представництво інтересів;
- посередництво (медіація);
- соціальна профілактика.

«Передова» соціального захисту – це щоденна невтомна, хоч і не завжди помітна й належно поцінована, праця. Та завдячуючи зусиллям працівників територіальних центрів надання соціальних послуг тисячі мешканців нашого міста, які потрапили в скруту, оточені турботою, увагою, піклуванням.

У наших закладах працюють справжні професіонали своєї справи, саме тому сьогодні ми йдемо шляхом реформ, втілення інноваційних форм

роботи заради досягнення європейських соціальних стандартів. Попри величезне навантаження, невеликі зарплати, високу відповідальність, труднощі та проблеми ми щоденно доводимо свою дієвість та ефективність. За останні більше ніж двадцять років зроблено дуже багато корисного та по справжньому потрібного людям, попереду нас чекає теж непростий шлях. Але переконана, ми справимось, бо маємо у своїх лавах добрих, чуйних і високопрофесійних колег!

Територіальний центр надання соціальних послуг Жовтневого району міста Харкова

м. Харків, вул. Власенка, 14

Тел. 783-98-53, 784-03-44

Тел./факс: 784-03-52

E-mail: miloserdie@vega.com.ua

Директор територіального центру
Харчікова Світлана Володимирівна.

У 1993 році на підставі Рішення Жовтневої районної у м. Харкові ради від 03.08.1993 р. за № 71-4 відкрито територіальний центр.

Перелік соціальних послуг, які надає територіальний центр:

- догляд вдома;
- послуга соціальної адаптації;
- консультування;
- представництво інтересів;
- посередництво (медіація);
- соціальна профілактика.

Територіальний центр утворено для здійснення соціального обслуговування та надання соціальних послуг громадянам, які перебувають у складних

життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання, в умовах тимчасового або денного перебування.

У територіальному центрі створені умови для безперешкодного доступу до всіх соціальних послуг, які надаються працівниками та робітниками територіального центру. Ведеться робота по підвищенню якості соціальних послуг, збільшенню субсидіарних та платних послуг.

До складу територіального центру надання соціальних послуг Жовтневого району міста Харкова входять 3 відділення: відділення соціальної допомоги вдома, відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги, відділення денного перебування.

Згідно з наказом Міністерства соціальної політики України від 25.08.2011р. № 326 «Про впровадження соціально-педагогічної послуги «Університет III віку» у територіальному центрі надається послуга «Університет III віку». Люди похилого віку мають можливість отримати нові знання та вміння, відчувати себе корисними суспільству, продемонструвати свої таланти, познайомитися з новими цікавими людьми.

Працівниками територіального центру вдосконалювались вже традиційні форми соціального обслуговування та впроваджувались інноваційні. Так з травня 2012 року у територіальному центрі почала свою роботу мультидисциплінарна команда.

Розширення інформаційно-соціальних послуг здійснюється через роботу електронного офісу.

На базі відділення денного перебування за підтримки громадської організації «Юніті» працює клуб активного довголіття «Щасливі разом!».

Основні напрямки роботи клубу активного довголіття «Щасливі разом!»:

- спілкування за інтересами (літературні вечори, конкурси співу);
- гуртки рукоділля, шахів, малювання, танців;
- організація екскурсій до музеїв Харкова та Харківської області, до місць історичних подій;
- трудотерапія (доглядання за квітами, клумбами, посадка дерев);
- курс гімнастики «Антивік»;
- оздоровчі сеанси ароматерапії та фітотерапії;
- заняття у тренажерному залі;
- психологічна підтримка, консультації психолога та юриста;
- інформування по соціальним питанням.

Для профілактики професійного самовигорання серед працівників територіального центру проводяться тренінги, бесіди і лекції.

«Соціальний готель» - заклад соціального захисту

Директор закладу – Кравченко
Олександр Олександрович.

Адреса закладу:

м. Харків, вул. Валентинівська, 23-г.

Рішення про створення комунального закладу «Соціальний готель» було прийнято 6 червня 2016 р. на сесії Харківської міської ради.

Соціальний готель – комунальний заклад соціального захисту для проживання окремих пільгових категорій населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, який має у своєму складі окремі номери (кімнати).

Основними завданнями готелю є:

- забезпечення клієнтів тимчасовим житлом;

- надання соціально-побутових та інформаційних послуг клієнтам.

Готель відповідно до покладених на нього завдань надає клієнтам соціальну послугу «підтримане проживання»:

- надання місця для проживання;
- розвиток та підтримка навичок самостійного проживання;
- представництво інтересів;
- допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами;
- надання інформації з питань соціального захисту населення;
- допомога в отриманні безоплатної правової допомоги тощо.

Політика запобігання соціальному сирітству

На сучасному етапі є визнаним той факт, що діти як особлива соціально-демографічна група населення мають свої специфічні проблеми, інтереси та права, проте не володіють достатньою спроможністю відстоювати і захищати їх, а отже, потребують підвищеної уваги з боку суспільства.

Дитинство і його проблеми є багатоаспектним явищем. Сьогодні досить гостро стоїть питання про становище дітей, сукупність умов, які склалися у суспільстві для їх життя та розвитку: стан матеріального забезпечення дітей та охорони їхнього здоров'я, розвиток мережі оздоровчих установ, система освіти і виховання, спроможність сім'ї виховувати дитину, державної турботи про дітей і законодавчі норми, які закріплюють розвиненість життєво важливі права та інтереси дітей. Всі ці проблеми можуть бути вирішені лише за умови комплексного підходу.

Відповідно до законодавства України, вирішення питань щодо захисту прав та законних інтересів дітей, профілактики правопорушень покладаються на органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей з урахуванням їх повноважень та компетенції, ці функції в місті Харкові покладено на Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради та його структурні підрозділи.

Органи місцевого самоврядування міста Харкова відповідно до їх компетенції, визначеної законом, забезпечують проведення державної політики в сфері охорони й забезпечення прав і законних інтересів дітей, розроблення і виконання місцевих програм, направлених на поліпшення становища дітей в місті Харкові.

В рамках програм передбачено виконання усіма структурами, причетними до роботи з дітьми заходів щодо підвищення ролі територіальних громад у вирішенні питань захисту прав дітей та їх духовного розвитку, проведення відповідної роботи з попередження використання дитячої праці, захисту прав дітей, які вчинили правопорушення, подолання бездоглядності та безпритульності серед дітей, соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, запобігання соціальному сирітству.

За останні роки в м. Харкові досягнуто чималого прогресу у сфері захисту прав дитини. Втратили актуальність деякі негативні суспільні явища, які мали місце ще 6-10 років тому. Так,

наприклад, на сьогодні у м. Харкові, майже в цілому, подолано таке тяжке соціальне явище, як дитяча безпритульність. Однією з форм виявлення дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах і потребують соціального захисту, залишається проведення профілактичних рейдів, що здійснюються структурними підрозділами Управління служб у справах дітей спільно із представниками Національної поліції, освіти, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Слід зазначити, що у період з 2005 року відсоток дітей, які були виявлені повторно під час проведення рейдів поступово зменшувався, що свідчить про підвищення ефективності профілактичної роботи з дітьми, які опинилися поза сімейним оточенням, та їх

батьками. Разом із тим діти, які опинилися у складних життєвих обставинах, мають можливість отримати комплексну соціальну, психологічну, педагогічну, медичну, правову та інші види допомоги, а також пройти психолого-педагогічну корекцію і реабілітацію з урахуванням своїх індивідуальних потреб у комунальному закладі соціального захисту для дітей «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» міста Харкова, відкриття якого відбулось у грудні 2013 року.

Не втрачає своєї актуальності питання щодо попередження насильства над дітьми. Однак проблема насильства в сім'ї залишається все ще прихованою. Не всі випадки домашнього насильства набувають розголосу. Нажаль, в нашому суспільстві переважає думка, що проблеми жорстокого поводження із членами сім'ї є внутрішньою проблемою цієї сім'ї і не потребує втручання суспільства, а тим більше держави. Але саме право на захист від насильства над особою, особливо в сім'ї, є одним із найголовніших прав громадян та дітей зокрема.

В організації надання необхідної допомоги дітям, які постраждали від різних видів насильства, тісно взаємодіють структурні підрозділи Управління

служб у справах дітей, Управління у справах сім'ї, молоді та спорту, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, а також відповідні підрозділи Національної поліції.

Разом із тим, поширення домашнього насильства вимагає створення ефективної системи профілактичних заходів, спрямованих на посилення батьківської відповідальності, виявлення фактів жорстокого та недбалого поводження з дітьми та створення системи соціально-психологічної підтримки і реабілітації потерпілих від насильства.

Однією з форм захисту інтересів дітей, батьки яких неналежним чином виконують свої батьківські обов'язки, є притягнення батьків до адміністративної та кримінальної відповідальності, позбавлення їх батьківських прав.

Однак, хоча чисельність справ про позбавлення батьківських прав та судових рішень із задоволенням позову починаючи з 2008 року щорічно зменшується, чисельність дітей, позбавлених батьківського піклування, залишається достатньо високою.

Треба зазначити, що оскільки підтримка сім'ї, її виховного потенціалу є основним фактором попередження соціального сирітства, дитячої бездоглядності та дитячої злочинності, профілактика сімейного неблагополуччя має стати пріоритетним напрямом реалізації соціальної політики в місті Харкові.

Кожна дитина має право зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові й розуміння, що є необхідною умовою для її повного та гармонійного розвитку.

Виходячи з якнайкращого забезпечення інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, найбільше уваги приділяється їх передачі на виховання саме до сімейних форм влаштування (усиновлення, опіка та піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу).

Усиновлення дитини в Україні залишається пріоритетною формою влаштування дітей, які залишилися без батьківського піклування, оскільки тільки завдяки усиновленню дитина втрачає статус сироти і стає повноцінним членом нової родини.

Нажалі, лише близько 30% дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують захисту й підтримки, мають законодавчі підстави для всиновлення.

В місті Харкові залишилася сталою

тенденція до зменшення кількості дітей, усиновлених іноземними громадянами.

Проте Українці, як і в попередні роки, здебільшого всиновлюють дітей молодшого віку, іноземні громадяни – дітей старших вікових груп.

З огляду на вищезазначене необхідним є проведення системи заходів задля орієнтування українців на усиовлення дітей старшого віку, формування у громадян України культури усиовлення, позитивного ставлення як до усиовлювачів, так і до усиовлених дітей.

Окремо стоїть завдання детального познання кожної родини, яка виявила бажання усиовити дитину. Це, зокрема, дасть змогу запобігти появі багатьох кризових ситуацій при вихованні усиовлених дітей і можливих скасувань усиовлення.

Залишається позитивною тенденція щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

Як уже зазначалося раніше, українці в основному були зорієнтовані на усиовлення дітей молодшого віку, тому для більш старших дітей, які позбавлені батьківської турботи, влаштування до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу одна з небагатьох можливостей реалізувати своє право на зростання в сімейному оточенні.

Такий стан справ підтверджують

результати аналізу вікових характеристик дітей, які виховуються в цих формах сімейного виховання – переважна більшість у них (89 %) – це діти старші 6 років.

Усвідомлюючи необхідність розвитку альтернативних форм виховання дітей, органи місцевого самоврядування керуються правилом: підтримувати створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, а не доводити планові показники щодо їх створення.

З метою забезпечення ефективної соціальної підтримки сімейних форм та влаштування до них дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є співпраця центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді зі структурними підрозділами Управління служб у справах дітей у процесі проведення попередньої роботи з кандидатами у прийомні батьки, батьки-вихователі, вибуття дитини із закладу та під час їх соціального супроводження, вжиття необхідних заходів щодо недопущення випадків неналежного виконання прийомним батьками, батьками-вихователями своїх обов'язків, всебічний контроль над захистом прав дітей, які перебувають на вихованні в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу.

Зважаючи на значні зусилля всіх зацікавлених сторін, з розвитком сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського

піклування, дотриманням пріоритетності їх влаштування в сім'ї громадян, починаючи з 2011 року спостерігається стійка тенденція щодо зменшення чисельності вихованців інтернатних закладів.

Якщо Ви бажаєте отримати безкоштовну інформаційну та правову допомогу з питань:

- усиовлення;
- встановлення опіки/піклування;
- створення прийомних сімей дитячих будинків сімейного типу та влаштування до них дітей;
- надання дозволу на вчинення правочинів від імені дітей,

та з інших питань дотримання прав та законних інтересів дітей, необхідно звернутися в Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради за адресою:

*м. Харків, вул. Чернишевського, 55
Тел. 700-56-59, 700-56-62, 700-04-59*

Територіальний центр надання соціальних послуг Шевченківського району міста Харкова

*м. Харків, пр. Перемоги, 77-А
Тел. 338-84-73, 338-94-69, 338-17-01*

email: Zabota_7@ukr.net

*Директор територіального центру
Уксусов Микола Вікторович.*

Відкриття територіального центру відбулося згідно з рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради народних депутатів від 11.11.1992 р. № 436.

Станом на 01.06.2016 року у територіальному центрі діють три структурних підрозділи, а саме:

- відділення соціальної допомоги вдома;
- відділення денного перебування;
- відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги.

В територіальному центрі можна отримати такі соціальні послуги:

- догляд вдома;

- денний догляд;
- соціальна адаптація;
- соціально-економічні (у формі надання натуральної допомоги).

У своєму інтерв'ю Микола Вікторович розповів про роботу територіального центру:

«Основною метою в роботі територіального центру є запровадження механізмів, що забезпечують якість послуг, їх гнучкість та стимулюють на постійне оновлення системи соціальних

послуг і можливість швидко реагувати на нові потреби сьогодення.

Завдання територіального центру – забезпечення соціальним обслуговуванням пенсіонерів, інвалідів та малозабезпечених мешканців Шевченківського району м. Харкова. Практичним результатом цієї роботи є те, що протягом 5-ти місяців 2016 року послуги отримали 3179 осіб, які потребують сторонньої допомоги.

Важливою є робота соціальних працівників та соціальних робітників, які надають соціальні послуги безпосередньо вдома у підопічних та виконують понад 40 видів соціальних послуг (доставка продуктів, допомога у приготуванні їжі, прибирання тощо). Ця професія нині вкрай необхідна для людей похилого віку та важка для працівників, тобто потребує уміння, бажання йти до людей, знаходити форми спілкування з ними, щоб допомогти їм.

Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності соціальних працівників

Ольга Борисова,

доктор історичних наук, професор, зав. кафедри історико-філософських дисциплін переміщеного у Харків Луганського національного аграрного університету,

професор Харківського соціально-економічного інституту.

Процес інформатизації суспільства характеризується стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і їх застосуванням в усіх сферах життєдіяльності людини. Результативність розвитку та інформатизація соціальної сфери ґрунтується на професійній компетентності соціальних працівників, зокрема компетентності з інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ-компетентності). Нині в усіх документах Міністерства освіти і науки України, в яких формулюються вимоги до українських вузів відносно рівня підготовки ними фахівців з тієї чи іншої спеціальності, головна увага приділяється саме фаховим компетенціям, серед яких ІКТ-компетентність посідає важливе місце.

Це стосується й підготовки фахівців з соціальної роботи. ІКТ-компетентність соціальних працівників є нині важливою складовою їхньої професійної компетентності. Що вона собою являє? ІКТ-компетентність соціального працівника – це здатність використовувати інформаційні і комп'ютерні технології для задоволення власних потреб та вирішення суспільно значущих, зокрема професійних завдань.

Процес інформатизації суспільства, вимоги ринку праці до компетентності фахівців, введення в Україні європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти диктують необхідність підготовки спеціаліста

високого рівня кваліфікації й компетентності з інформаційних і комунікаційних технологій, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до професійного зростання. Отже, звертання уваги на формування та підвищення рівня ІКТ-компетентності соціальних працівників – важливе завдання підвищення ефективності їхньої роботи.

Формування ІКТ-компетентності соціальних працівників відбувається у результаті засвоєння ними знань у сфері ІКТ, набуття практичних навичок застосування ІКТ для розв'язання фахових завдань, підготовки до ефективного використання інформаційних і комп'ютерних технологій у професійній діяльності.

Основною метою застосування інформаційних технологій у практиці соціальної роботи є, на думку Є.І.Холостової, забезпечення ефективного використання інформаційних ресурсів у випадках:

- надання допомоги особам, які опинилися у складній життєвій ситуації;
- поширення у суспільстві знань і формування навичок із профілактики соціально небезпечного становища та самопомогі і взаємодопомогі;
- забезпечення реалізації прав та свобод;
- здійснення підтримки прийняття управлінських рішень у сфері соціальних послуг.

Аспектами використання ІКТ у соціальній роботі є такі:

- ведення та обробка документації;
- електронний документообмін;
- виконання повсякденних завдань з планування, підтримки і консультування осіб, які опинилися у складній життєвій ситуації засобами електронної пошти;
- організація роботи з групами;
- організація спонсорингу і фандрайзингу;
- виконання функцій соціального менеджменту під час прийняття управлінських рішень та ін.

Ці завдання вимагають умінь і впевненого володіння стандартними офісними програмами, електронними таблицями, базами даних, глобальними мережами. Ми погоджуємося з думкою С.Є.Гасумової про те, що головною характеристикою ІКТ у соціальній роботі є їх функціональна спрямо-

ваність на вирішення соціальних проблем у суспільстві. Тому важливим є створення державних спеціалізованих інтернет-ресурсів, які спрямовані на вирішення соціальних суспільно значущих проблем: насильство у сім'ї, алкоголізм, наркоманія, злочинність, ВІЛ-інфекція/СНІД тощо. Розміщення достовірної інформації на подібних ресурсах корисне як для спеціалістів, так і для осіб, що потребують консультативної допомоги.

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні передбачає забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності громадян. З огляду на це, вбачається за доцільне організація у центрах соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, у громадських і благодійних організаціях семінарів та тренінгів підвищення комп'ютерної грамотності дітей, молоді, осіб похилого віку.

Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні ґрунтується на засадах сприяння збільшенню різноманітності та кількості електронних послуг. Тож може бути корисним проведення у центрах соціальних служб семінарів щодо можливості використання електронних платіжних систем для оплати комунальних послуг, мобільного зв'язку, погашення банківських кредитів тощо.

Соціальні працівники центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводять інформаційні акції з первинної профілактики і формування здорового способу життя серед дітей та молоді. При проведенні соціальної профілактичної роботи щодо популяризації здорового способу життя та попередження вживання наркотичних і токсичних речовин, алкоголю, тютюнопаління, профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу й інших соціально небезпечних захворювань.

З метою організації культурно-дозвілдової діяльності дітей і молоді доцільно залучати волонтерів до проведення семінарів щодо можливості використання Інтернет-ресурсів для сприяння їхньому культурному розвитку.

Для задоволення постійно зростаючих інформаційних потреб громадян у доступі до нормативно-правових документів створено електронні ресурси.

Вміння організувати пошук необхідної нормативно-правової інформації у глобальних мережах дозволяє соціальному працівнику швидко й професійно

проконсультувати громадян щодо охорони і захисту їх законних прав та інтересів, надати консультативно-правову допомогу у сфері сімейного, цивільного, трудового законодавства, запропонувати допомогу в оформленні документів для отримання пенсій, допомоги, пільг, субсидій й ін.

Соціальні працівники цілком спроможні надавати роз'яснення громадянам відносно організації самостійного пошуку у глобальних мережах нормативно-правових актів державного та місцевого рівня, соціально значущої інформації (пенсійне забезпечення, соціальні пільги, пошук роботи та ін.). Використання комп'ютерів і комп'ютерних мереж розвивають можливості соціальних працівників щодо прогнозування соціальних процесів (пенсійне забезпечення, життєвий рівень населення, демографічні процеси тощо) та управління ними.

Утім, для ефективної роботи соціальних працівників у цьому напрямку, перш за все самим соціальним працівникам слід належним чином оволодіти необхідними для такої їх роботи комп'ютерними програмами. Як же обстоїть справа з цим у вузах, які готують фахівців з соціальної роботи і, зокрема, в харківських?

Фахівців зі спеціальності «Соціальна робота» готують у Харкові тільки два вузи – ХНУ ім. В.Н.Каразіна та ПВНЗ «Харківський соціально-економічний інститут».

Аналіз навчальних планів українських вузів, які готують соціальних працівників, призвів до висновку, що майбутнім фахівцям даються основи комп'ютерної грамотності, але цим, власне, підготовка й завершується. Абсолютно необхідної, спрямованої саме на підготовку соціальних працівників дисципліни, що має бути в списку нормативних – «Автоматизоване робоче місце (АРМ) соціального працівника», у навчальних планах переважної більшості вузів немає.

Не викладається ця дисципліна і в ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Вона взагалі викладається в Україні тільки у кількох вищих навчальних закладах, зокрема – у Карпатському інституті підприємництва, на курсах вищої математики та інформаційних технологій (м.Київ) та ще в кількох, серед яких уже згаданий нами вище Харківський соціально-економічний інститут, керівництво якого відповідає всім вимогам до підготовки фахівців, яких випускає. Як правило, це все – вузи приватні. Але вони стараються, а ось державні напружуватися не хочуть.

А в чому, власне, тут справа? Чому

склалася така ситуація? А тому, що єдиного інформаційного простору соціальної сфери в Україні й дотепер немає. А саме він об'єктивно і має стати базою формування АРМ соціального працівника як такого! Тому приватні вузи, які напружені вимогами МОН щодо них і потребами якості професійної підготовки своїх випускників, бо інакше абітурієнти до них просто не прийдуть, тримають цей курс у своїх навчальних планах і розробляють його (вже як можуть), а державні можуть собі дозволити його викинути й чекати, поки «хтось» його розробить, а вони потім цим скористаються. Але ж створення такого вузівського курсу для майбутніх соціальних працівників – це вже просто нагальна потреба часу! Однак не можна не відзначити, що для цього потрібні певні умови. І однією з головних з них є формування в Україні єдиного інформаційного простору соціальної сфери.

Єдиний інформаційний простір – це сукупність баз та банків даних, технологій їх ведення і використання, інформаційно-телекомунікаційних систем та мереж, які функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами, що забезпечує інформаційну взаємодію організацій та громадян, а також задоволення їхніх інформаційних потреб.

Створення єдиного інформаційного простору соціальної сфери забезпечить оформлення всіх видів соціальної допомоги і пільг, оскільки людині для отримання допомоги потрібно буде надати тільки паспорт, а решту необхідної документації фахівці соціальної сфери зможуть отримати за допомогою нової експериментальної системи. Готовність соціальних працівників до використання ІКТ у професійній діяльності та їх ІКТ-компетентність дозволять швидко отримати навички роботи з новою електронною системою.

Впровадження єдиного інформаційного простору соціальної сфери в Україні дозволить перейти до адресного надання соціальної допомоги, сприятиме ефективності і якості надання соціальних послуг громадянам, підвищить державний контроль за цільовим

використанням виділених на соціальні цілі бюджетних коштів.

Сьогодні комп'ютер стає обов'язковим атрибутом як для соціальних працівників, так і клієнтів соціальної роботи. Дослідники нині все наполегливіше підкреслюють, що сучасний соціальний працівник усе більше стає менеджером у соціальної сфери.

Усе це й повинен акумулювати в собі курс «АРМ соціального працівника», який ще треба належним чином розробити, апробувати, відтворити в наукових та науково-методичних публікаціях і запропонувати всім вузам України, які готують фахівців з соціальної роботи. І, як на нашу думку, Харків у підготовці стрижневих підвалин як єдиного інформаційного простору соціальної сфери України, так і курсу «АРМ соціального працівника» для майбутніх соціальних працівників сьогодні веде перед. В управлінні праці та соціальних питань департаменту праці і соціальної політики Харківської міської ради є відділ розвитку соціальних послуг, в якому вже більше 10 років розробляється й активно втілюється в життя міський соціальний проект «Єдина соціальна мережа». Харків'яни вже створили не тільки єдиний соціальний простір у себе в місті, а й активно просувають його на інші міста та області України.

А ось це – якраз те, що треба! Якщо підтримати цю ініціативу Харківської міської ради й створити такий єдиний інформаційний соціальний простір по всій Україні, то, залучивши ІКТ-спеціалістів і використавши якусь зі світових електронних програм, цілком можна створити повноцінний курс «АРМ соціального працівника» для вузів і навчити вже працюючих соціальних працівників користуватися цією програмою.

Соціальний працівник має зайти до себе в офіс, маючи вихід на всю мережу єдиного соціального простору України, ознайомитися з досвідом усіх своїх колег в Україні з тієї чи іншої проблеми й вибрати те, що найдогідніше буде для нього в його роботі. Він буде мати зв'язок з усіма своїми колегами, брати у них все краще з їхніх розробок і ділитися з ними своїми здобутками. І це все – за якесь хвилини. І в цьому йому будуть допомагати ІТ-технології і його ІКТ-компетентності. А наші студенти, майбутні соціальні працівники будуть цьому вчитися вже на студентській лаві. Харків у цій воістину благородній справі може стати провідником. Я впевнена, що так і буде. Для цього є всі необхідні передумови й засади. Тільки треба трішки попрацювати. Тож за роботу, друзі!

ХОО «Всеукраинская сеть ЛЖВ»

Что такое социальная работа?

Сегодня мы можем встретить много вариантов трактовки - от рассмотрения понятия в контексте профессиональной деятельности до научных формулировок:

- социальная работа – это осуществление на практике профессионалом помощи, которая направлена на поддержку и возвращение в общество неблагополучных групп;

- социальная работа – это система теоретических знаний и основанная на них практика, которая ставит целью обеспечение социальной справедливости путем воодушевления и поддержки наименее защищенных слоев общества и противодействие факторам социального исключения;

- социальная работа – сфера научных знаний и профессиональная деятельность, направленная на поддержку и предоставление квалифицированной помощи любому человеку, группе людей, обществу, что расширяет или восстанавливает их способность к социальному функционированию, способствует реализации гражданских прав.

Главным для всех определений социальной работы является оказание профессиональной помощи людям. Профессиональная помощь людям может быть оказана как государственными службами, так и общественными

организациями. Клиентами общественных организаций / государственных служб могут быть отдельные личности, их семьи, группы клиентов или сообщества. Всех их объединяет то, что они не могут самостоятельно преодолеть свои трудности, выйти из жизненного кризиса, функционировать, и поэтому им необходима профессиональная помощь социальных работников.

Для оказания профессиональной помощи важно определить задачи социальной работы с клиентом:

- расширение возможностей и самостоятельности клиентов в решении

проблем;

- установление связей клиентов с системами, которые имеют необходимые ресурсы и оказывают требуемые услуги;

- содействие эффективному функционированию этих систем;

- содействие развитию служб;

- влияние на социальную политику.

Общие направления социальной работы переходят в узкую направленность, когда дело касается отдельных категорий населения.

Харьковское областное отделение Всеукраинской благотворительной организации «Всеукраинская сеть людей, живущих с ВИЧ/СПИД» (далее – ХОО «Всеукраинская сеть ЛЖВ») было создано в 2004 году с целью осуществления благотворительной деятельности в интересах общества, через оказание помощи ВИЧ-позитивным людям в Харькове и Харьковской области.

ХОО «Всеукраинская сеть ЛЖВ» объединяет единомышленников с активной жизненной позицией и уже на протяжении 12 лет создает для каждого человека, затронутого эпидемией ВИЧ/СПИДа, возможность реализовать:

- право на жизнь;
- право на поддержку;
- право на самореализацию.

Создание возможности в нашем понимании означает:

- разработку и предоставление необходимых услуг;

- укрепление потенциала поставщиков этих услуг;

- развитие модели успешного взаимодействия государственного и общественного секторов для стабильного преодоления социальных проблем;

- приведение законодательства в соответствие с международными стандартами путем тесного сотрудничества с государственным и общественным секторами;

- изменение отношения общества к правам людей с определенными потребностями, в первую очередь к людям, живущим с ВИЧ-инфекцией.

На данный момент в ХОО «Всеукраинская сеть ЛЖВ» работают высококвалифицированные специалисты: социальные работники, консультанты по социальному сопровождению, психологи и юристы, которые предоставляет комплексные качественные услуги нуждающимся

группам населения: ВИЧ-позитивным детям и взрослым, а также лицам, находящимся в местах лишения свободы, и наркозависимым людям. Кроме того, организацией ведется профилактическая работа среди людей, которые имеют высокий риск инфицирования ВИЧ, и среди молодежи.

Основными методами, которые используют социальные работники, консультанты ХОО «Всеукраинская сеть ЛЖВ», является индивидуальная работа и работа с группами:

- информационные консультации;
- консультации по принципу «равный равному»;

- индивидуальное представление интересов и защита прав клиентов в социальных службах, медицинских учреждениях, государственных органах;

- оказание услуг патронажа на дому;
- мониторинг и поддержка специфического лечения ВИЧ-инфекции;

- группы самопомощи и психологической поддержки.

В настоящее время выделяют ряд социальных проблем, связанных с ВИЧ-инфекцией:

- снижение или отсутствие доступа к специализированным видам медицинской помощи, не связанным с ВИЧ-инфекцией;

- отказ от некоторых видов диагностики и лечения заболеваний в медицинских учреждениях по причине наличия у больного ВИЧ;

- нарушение гражданских прав;
- увольнение или отказ в приеме на работу;

- существенное ограничение или отсутствие средств к существованию (потеря работы, невозможность трудоустройства по причине недавнего освобождения из мест заключения, отсутствие паспорта, постоянной или временной на длительный срок регистрации по месту жительства, отсутствие гражданства);

- тяжелое материальное положение в семье ВИЧ-инфицированного человека,

связанное с потерей им работы, которая была основным источником доходов семьи;

- тяжелое материальное положение в семье ВИЧ-инфицированного человека (родителей, детей), связанное с болезнью основного кормильца и вынужденным прекращением трудовой деятельности взрослых членов семьи вследствие необходимости постоянного ухода за ВИЧ-инфицированным человеком со сниженными функциональными возможностями;

- изменение роли в семье: несовершеннолетние дети становятся единственным источником заботы и ухода для своих больных родителей или наоборот старые родители, нуждающиеся в помощи, ухаживают за больными детьми и воспитывают внуков;

- разрыв семейных отношений, крах своего круга общения, привычной жизненной обстановки либо значительное сужение круга общения, в результате стигматизации и продолжительности болезни. Часто общение

ограничивается только людьми, осуществляющими уход.

Серьезной проблемой ВИЧ-инфицированных людей является их дискриминация со стороны окружающих людей (большинство людей считают, что больных нужно изолировать от окружающих). И именно поэтому социальная работа – мощный инструмент в борьбе с ВИЧ-инфекцией. Ведь угроза ВИЧ-инфекции не может рассматриваться только как личная или медицинская проблема, она должна стать предметом обсуждения в личных отношениях, семье, обществе.

Основой организации медико-социальной помощи ВИЧ-инфицированным и больным СПИДом, ВИЧ-инфицированным беременным и их детям, независимо от ВИЧ-статуса последних, является обеспечение этого контингента комплексным обследованием и лечением (АРВТ) в полном объеме, предоставление социальной помощи данной категории, мониторинг и оценка ситуации с ВИЧ-инфекцией среди населения.

Людам, живущим с ВИЧ-инфекцией, часто приходится сталкиваться с социально-психологическими проблемами задолго до того, как им понадобится медицинская помощь. Очень важно уделять особое внимание решению этих проблем. Эмоциональное самочувствие ВИЧ-положительных требует не менее серьезного подхода, чем физическое.

г. Харьков, ул. Харьковских Дивизий, 9/2, 2 этаж

Тел.: (057) 751-20-03

www.khar-hiv.info

m.facebook.com/plwh.kharkiv

Територіальний центр надання соціальних послуг Київського району міста Харкова

м. Харків, вул. Багалія, 12
Тел. 706-11-22, 706-17-55, 706-32-48
E-mail: 1ck_ters_93@ukr.net

Директор територіального центру
Коротько Петр Васильович.

Територіальний центр створено
Рішенням виконавчого комітету
Київської ради народних депутатів від
05.10.1993 р. № 258.

Станом на 24.06.2016 р. на обліку перебувають 2415 осіб.

До складу територіального центру входять три структурні підрозділи:

- Відділення соціальної допомоги вдома, надає соціальну послугу «догляд вдома». На обліку перебувають 686 громадян похилого віку.

- Відділення денного перебування, надає соціальні послуги: «соціальна адаптація», «консультування», «представництво інтересів». На обліку перебувають 1137 громадян похилого віку, в тому числі 25 тимчасово переміщених осіб.

- Відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги, надає соціально-економічні послуги особам, які опинилися в складних життєвих обставинах у зв'язку з похилим віком, інвалідністю, малозабезпеченістю, проведенням АТО на території України.

Соціальна робота невідривна від суспільства, тому необхідність у соціальній роботі існуватиме, доки існує суспільство, навіть за найвищого його розвитку, не кажучи вже за суспільство кризової ситуації. Серед найбільш актуальних соціальних проблем сьогодні в Україні найчастіше називаються проблеми бідності, малозабезпеченості, недостатнього рівня соціальної захищеності цілої низки

громадян. Соціальний захист населення – один із основних напрямків політики нашого уряду та держави. Соціальна робота в Україні набуває розвитку, поширення, відповідає актуальному суспільному замовленню. Сучасний етап розвитку соціальної роботи в Україні характеризується значними реформами, змінами як на рівні системи соціально-політичних, так і на рівні окремих індивідуальних груп.

Оскільки соціальна робота є тим інструментом, завдяки якому відбувається впровадження соціальної політики, то значення цього виду діяльності полягає у можливості побудови України як соціальної держави.

Територіальні центри надання соціальних послуг утворені для надання соціальних послуг громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги. Але щодення вносить корективи, виникає питання – розвиток соціальних послуг у сучасних умовах. Територіальні центри повинні надавати ті соціальні послуги, які відповідають потребам підопічних. Особлива увага повинна приділятися питанню задоволення потреб соціальних послуг, можливості швидкого реагування на нові потреби сьогодні.

Нові підходи до соціальної політики та соціального захисту населення потребують удосконалення форм роботи, радикальне підвищення якості та ефективності надання соціальних послуг, забезпечення індивідуального підходу до кожного клієнта через запровадження сучасного організаційного менеджменту. Потрібні впровадження інноваційних моделей соціальних послуг, нові підходи до підвищення кваліфікації соціальних працівників.

Харківський міський центр реінтеграції бездомних осіб

61047 м. Харків вул. Миру, 102-В

Тел.: 99-10-05, 99-00-10

E-mail: gcsr@ukr.net

Директор закладу Сорокін Олексій Олександрович.

Центр реінтеграції створено рішенням 39 сесії Харківської міської Ради 5 скликання від 23.12.2009 р № 349/09, розпочав роботу в серпні 2010 р. Відповідно до штатного розкладу в КЗ «Харківський міський центр реінтеграції бездомних осіб» кількість працюючих 35 осіб (з них 9 чергових з режиму).

Основними завданнями центру є:

- виявлення та облік бездомних громадян;
 - надання їм допомоги: соціальних та побутових послуг, правової, інформаційної та психологічної допомоги, супроводу (за необхідності), соціально-економічної допомоги (видача одягу та взуття тощо);
 - соціально-педагогічна робота з клієнтами;
 - співпраця з державними органами, комунальними установами та громадськими організаціями;
 - використання сучасних методів соціальної роботи;
 - впровадження інноваційних методик;
 - формування у суспільстві толерантного ставлення до бездомним людям.
- Відповідно до затвердженої структури в Центрі діють такі структурні підрозділи:
- відділення обліку бездомних осіб;
 - відділення нічного перебування для бездомних осіб (35 ліжко-місць: для жінок – до 10 місць, для чоловіків – до 25 місць);
 - відділення реінтеграції бездомних осіб (20 ліжко-місць та до 50 місць денного перебування);

- відділення соціальної адаптації звільнених осіб (10 ліжко-місць).

Також, у зв'язку з бойовими діями на Донбасі та анексії Криму в закладі створені додаткові місця для переселенців (20 ліжко-місць).

Окрім цього, за сумісним проектом з ВБФ «Україна Демполь» власними силами було відремонтовано 2 кімнати (на 12 ліжко-місць та 5 ліжко-місць) та ізолятор на 6 ліжко-місць, виділена кімната для ізолятора, зроблено в ній ремонт та медичний кабінет.

В цілому збільшена корисна площа та кількість кімнат для прийому та перебування клієнтів.

Центром укладені договори щодо співпраці з громадськими та релігійними організаціями: обласним Благодійним Фондом «Гора», Благодійною організацією «Україна ДЕПОЛЬ», лютеранською та баптистською церквами, релігійною громадою «Міжнародна Громада Свідомості Крішни», Всеукраїнською благодійною організацією «Всеукраїнська Мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД».

Щорічно зростає не тільки кількість звернень до закладу, але і якість, що потребує додаткових зусиль від працівників комунального закладу і, в першу чергу, від соціальних працівників та робітників. Іноді один соціальний працівник опікає до двадцяти і більше клієнтів, частина з котрих інваліди, які знаходяться в різних лікарнях та на вулиці. Понад 90% таких осіб втратили соціальні зв'язки, від деяких відмовилися рідні, в них нема ніяких коштів для існування, не мають документів, що підтверджує особу та громадянство України, по суті є особами без громадянства. Лікарі мріють як можна швидше позбутися таких пацієнтів, наполягають на тому, що якщо вони бездомні, тому не повинні займати місця на стаціонарі, а знаходитися в закладі для бездомних. Але КЗ «Харківський міський центр реінтеграції бездомних осіб» не пристосовано для інвалідів та осіб, які потребують догляд. Також виникають проблеми з

медициною, коли потрібно оформити клієнтові інвалідність (проходження та заключення МСЕК), медичну картку для оформлення бездомних до будинків-інтернатів. Медичні працівники не зацікавлені в роботі з такою категорією населення.

З другої сторони, проблеми виникають в роботі з міграційною службою, яка не зацікавлена в роботі по відновленню документів бездомним, а часто, штучно гальмує ці процеси, тому що потрібна скрупульозна робота у цьому напрямку.

Тому багато відповідальності лягає на плечі соціальних працівників та соціальних робітників, враховуючи те, що заклад один на все місто, соціальних працівників п'ятеро і вони повинні вести документи на клієнтів та надавати соціальні послуги, як в закладі, так і за його межами. При цьому соціальний працівник повинен знати законодавство України не тільки в соціальній сфері, але володіти знаннями в сфері міграційної служби (порядок встановлення особи, відновлення паспорту та порядок реєстрації), медицини (порядок оформлення МСЕК та медичної картки), знати кримінальний кодекс, володіти знаннями в сфері роботи поліції та пенітенціарної служби.

Для повноцінної роботи соціальних працівників потрібно замінити оргтехніку (комп'ютери та принтери), відремонтувати автомобіль закладу «Газель» та мікроавтобус «Соболь» для поїздок на соціальне патрулювання і доставки клієнтів до будинків-інтернатів та інше.

Але найважливіше, це вирішення кадрових проблем, розширення штату соціальних працівників та соціальних робітників, як мінімум в два рази (зараз в закладі працює п'ять соціальних працівників та три соціальних робітника).

Значною проблемою є проживання клієнтів в закладі після того, коли вони документовані та зареєстровані, але не мають можливості в зв'язку з дорожньою ціною зняти наймане житло. На цей час в закладі проживає/перебуває понад 40% таких клієнтів. Такі клієнти потребують дешеве житло, яким зміг би бути соціальний гуртожиток (соціальний готель) за помірну плату поза межами закладу. Вирішення цієї проблеми допомогло б додатково прийняти інших нужденних бездомних, в тому числі з місць позбавлення волі.

Без вирішення цих та інших проблем в майбутньому неможливе повноцінне обслуговування бездомних громадян, надання їм своєчасної допомоги.

Роль социального работника в предоставлении паллиативной помощи тяжело больным пожилым людям

Глава правления общественной организации «Институт правовых исследований и стратегий»
Роханский А.О.

Руководитель проектов общественной организации «Институт правовых исследований и стратегий»
Баглаенко И.А.

В современной жизни становится все больше и больше прав и все меньше обязанностей. А жизнь без ответственности всегда бездуховна. Из мира уходят любовь, забота о других, искренность в отношениях, честность, достоинство. Жить становится холодно и одиноко. Общество живет по принципу: нужно жить сегодня, не думать ни о чем неприятном и, уж конечно, не допускать мысли о смерти... Инстинктивный страх смерти – не помнить, не думать о ней.

Начало XXI века ознаменовалось дальнейшим ростом онкологической заболеваемости населения нашей страны, отражая тенденции как мирового порядка, так и европейской действительности.

Ежегодно в Украине умирает 900 000 человек, из них около 90 000 – от злокачественных опухолей, а количество лиц пожилого и старческого возраста постоянно растет – сегодня в Украине насчитывается уже около 3 млн. человек в возрасте 75 лет и старше. Значительная часть из этих лиц нуждается в профессиональной паллиативной помощи, которая может оказываться как в специализированных отделениях многопрофильных больниц, так и в хосписах. Еще один вариант оказания паллиативной помощи – на дому с участием многопрофильных выездных бригад, в состав которых входят врачи, медицинские сестры, социальные работники, психологи.

Ежегодно в нашей стране около 2 млн. человек нуждается в паллиативной помощи. Согласно рекомендациям ВОЗ и Комитета министров Европы, палли-

ативная помощь должна стать одним из приоритетных направлений политики правительств в области здравоохранения и социальной защиты в европейском регионе. Это предполагает комплексный подход к решению многих вопросов. Очень важной составляющей является подготовка квалифицированных кадров в этой сфере.

Общественная организация «Институт правовых исследований и стратегий» была создана в октябре 2008 года. Целью ее создания было коренным образом изменить отношение общества к неизлечимо больным людям, которые нуждаются в особом виде медицинской помощи – паллиативной помощи.

Но вначале 2009 года само понятие «паллиативная помощь» было новшеством даже для медицинских работников, хотя в некоторых городах Украины, в том числе и в Харькове, уже существовали особые лечебные учреждения – хосписы. Поэтому было решено исследовать проблемы неизлечимо больных людей, которые находились в хосписах, в других лечебных учреждениях, или у себя дома. Так был составлен доклад «Мы имеем право жить без боли и страданий».

В 2011 – 2012 годах ОО «Институт правовых исследований и стратегий» осуществил проект «Содействие внедрению цивилизованных стандартов в систему паллиативной помощи в Украине» в сотрудничестве с КУОЗ «Харьковский базовый медицинский колледж №1».

В 2013 году представителями ОО «Институт правовых исследований и стратегий» был создан учебно-методический тренинговый центр по паллиативной помощи, при финансовой поддержке МБФ «Відродження».

Целью создания тренингового центра было систематическое обучение медицинских работников основам паллиативной помощи, с использованием международных лицензированных курсов ELNEC и ЕРЕС, а также тематическое усовершенствование в

дисциплине «Общий уход».

Но паллиативная помощь – это не только вид медицинской помощи, она включает в себя и социальную поддержку, которую предоставляют социальные работники территориальных центров по социальному обслуживанию населения.

Работа о людях, имеющих неизлечимые заболевания – онкология, СПИД и т.д., которые могут отягощаться хроническим болевым синдромом и возможным обездвиживанием, – очень тяжелый труд, цель которого – предоставить больному возможность достойно прожить отведенное ему время до смерти.

Преподаватели учебно-методического тренингового центра ОО «Институт правовых исследований и стратегий» начали обучать социальных работников основам паллиативной помощи и общего ухода именно как виду социальной услуги. Семинары-тренинги по специальной программе

проводятся как для территориальных центров г. Харькова, так и для районов Харьковской области. Ведь именно специалисты по социальной работе в сотрудничестве с врачами, психологами, способными успешно решать стоящие перед ними задачи: оказывать помощь и достигать эффективного взаимопонимания с учетом психологических и духовных потребностей тяжелобольных, и умирающих пациентов, а также психологических проблем семьи и других лиц, играющих важную роль в жизни больного.

Помогая людям, мы помогаем себе становится теми, кем являемся по своей духовной сути. Мы учимся слушать свою душу, игнорировать навязчивые мысли, видим радость в благе для других. И главное, в помощи людям мы освобождаем свой огромный потенциал талантов и добрых побуждений, которые создают условия для нашего светлого будущего и будущего всего человечества.

Заповеди матери Терезы – одной из величайших женщин мира, которая изменила мир к лучшему

• Что вы можете сделать для укрепления мира во всем мире? Идите домой и любите свою семью.

• Нам не нужны ружья и бомбы. Чтобы победить зло, нам нужны любовь и сострадание. Все труды любви — это труды на благо мира.

• Легко любить дальних, но не так-то легко полюбить ближних.

• Когда ты осуждаешь людей, у тебя не остается времени на то, чтобы их любить.

• Для создания семьи достаточно полюбить. А для сохранения — нужно научиться терпеть и прощать.

• Пусть всякий, кто приходит к тебе, уйдет, став лучше и счастливее.

• Гордый всегда обижен. Смиранный никогда не сердится, потому что ничто его не оскорбляет. Гордый ищет особой любви к себе. Смиранный любит сам, ничего не ожидая взамен!

• Люби, и пусть любовь будет для тебя так же естественна, как и дыхание. Ничего не требуй. Ничего не ожидай. Если что-то приходит к тебе, будь благодарен. Если ничего не приходит, значит, этому и не нужно приходить.

• Самое важное лекарство — это нежная любовь и забота.

• Совершенно необязательно делать великие вещи. Можно делать и маленькие, но с великой любовью.

• Разочаровавшись в одном человеке, не наказывайте другого. Все люди разные. Не теряйте способность доверять, верить и любить.

• Слова ободрения и приветия могут быть коротки, но у них бесконечное эхо.

• Все, что вы делаете, делайте с любовью или не делайте вовсе.

• Улыбайтесь друг другу, улыбайтесь своей жене, улыбайтесь своему мужу и своим детям — не важно, кому вы улыбаетесь, — это поможет вам проникнуться большей любовью к людям.

• Чем больше любви, мудрости, красоты, доброты вы откроете в самом себе, тем больше вы заметите их в окружающем мире.

• Бог посылает нам испытания, чтобы мы, преодолевая их, укреплялись, а не отчаивались.

• Распространяйте любовь везде, где бы вы ни находились — прежде всего в собственном доме.

• Любовь — это плод, который созревает в любое время и до которого может дотянуться любая рука.

• Я никогда не присоединюсь к движению против войны. Позовите меня, когда появится движение за мир.

• Величайшая нищета — это нищета сердца.

В этом номере предоставлена информация о работе 20 организаций-партнёров «Единой социальной сети» 2016 г. по реализации социальных заказов и социальных проектов 2016 г.

Настоящий номер «Социального вестника» подготовлен и выпущен Городской общественной организацией «Творческое содружество «SENSUS», совместно с управлением труда и социальных вопросов Департамента труда и социальной политики Харьковского городского совета.
Тираж 1000 экземпляров.

© Управление труда и социальных вопросов Департамента труда и социальной политики Харьковского городского совета.
© Городская общественная организация «Творческое содружество «SENSUS»
© Материалы подготовлены Скибицким В.А., Мохнач О.Н.
© Логотип ЕСС Кравченко О.Н.
© Дизайн, верстка AisaId; © Фото Скибицкой В.А., Сумятин Е.А.